

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta ekonomicko-správní

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2023

Martin Brokeš

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Využití klasifikačního modelu pro hodnocení finanční bonity v základním
školení
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Martin Brokeš**
Osobní číslo: **E20309**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Veřejná ekonomika a správa**
Téma práce: **Využití klasifikačního modelu pro hodnocení finanční bonity v základním školství**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je posoudit výsledky aplikace klasifikačního modelu na vzorku vybraných účetních jednotek (příspěvkových organizací) operujících v základním školství při hodnocení jejich finanční bonity, a to jednak celkového výsledku, jednak z hlediska dílčích ukazatelů zařazených do modelu.

Osnova:

- Rešerše odborné literatury a dalších pramenů.
- Stanovení výzkumných otázek/hypotéz, volba metod.
- Vybrané účetní jednotky operující v základním školství.
- Klasifikační modely pro hodnocení finanční bonity municipálních firem.
- Analýza výsledků aplikace klasifikačního modelu na vzorku vybraných účetních jednotek.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KOUCKÝ, J., BARTUŠEK, A., ZELENKA, M. (2008). *Účast na vzdělávání, financování škol a uplatnění absolventů*. Praha: Univerzita Karlova, Středisko vzdělávací politiky.
KRAFTOVÁ, I. (2002). *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C.H. Beck.
MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, B., STEJSKAL, J. (2014). *Teorie a praxe veřejné ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer.
RŮČKOVÁ, P. (2010). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozš. vyd. Praha: Grada.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2023**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jan Černohorský, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2022

Prohlašuji:

Práci s názvem „*Využití klasifikačního modelu pro hodnocení finanční bonity v základním školství*“ jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 21.4.2023

Martin Brokeš v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěl ze srdce a s obrovskou úctou poděkovat mé vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Ivaně Kraftové, CSc. nejen za čas, který obětovala, aby mi pomohla při mé práci, ale i za poskytnuté odborné materiály, cenné připomínky a trpělivost, kterou se mnou měla.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá vyhodnocením finanční bonity v regionálním školství v Pardubickém kraji pomocí finanční analýzy. Hlavním cílem je posoudit ekonomický aspekt zvolených subjektů v regionálním školství pomocí německého klasifikačního modelu, KAMF, KAMF* a $K_{AMF}(2022)$, vyhodnotit ukazatele v jednotlivých klasifikačních modelech a zvolit, který model je pro aplikaci v regionálním školství nejvhodnější, a to vyhodnocením účetních dat, variačního rozpětí a četností jednotlivých ukazatelů klasifikačních modelů. Lepší finanční bonity dle klasifikačních modelů dosahují základní školy v porovnání se školami mateřskými. Nejvhodněji aplikovatelným klasifikačním modelem v regionálním školství je $K_{AMF}(2022)$.

KLÍČOVÁ SLOVA

vzdělávací systém ČR, regionální školství, municipální firma, finanční analýza, klasifikační modely

TITLE

The use of the classification model for the assessment of financial credit in primary education

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with the evaluation of financial solvency in regional education in the Pardubice region using financial analysis. The main goal is to assess the economic aspect of the selected subjects in regional education using the German classification model, KAMF, KAMF* and $K_{AMF}(2022)$, to evaluate indicators in individual classification models and to choose which model is most suitable for application in regional education, by evaluating accounting data, variation range and frequency of individual indicators of classification models. According to the classification models, primary schools achieve better financial credit compared to nursery schools. The most suitable classification model applicable in regional education is $K_{AMF}(2022)$.

KEYWORDS

education system of the Czech Republic, regional education, municipal corporation, financial analysis, classification models

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ	9
SEZNAM TABULEK	10
SEZNAM ZKRATEK	11
ÚVOD	12
1 POSTAVENÍ ŠKOLSTVÍ V ČESKÉ EKONOMICE	13
1.1 Veřejný sektor v národním hospodářství	13
1.1.1 Členění veřejného sektoru podle kritéria potřeb	14
1.1.2 Veřejné (kolektivní) statky	15
1.2 Vzdělávací systém České republiky	16
1.3 Financování regionálního školství	23
1.1.1 Financování regionálního školství před reformou z roku 2018	26
1.1.2 Financování regionálního školství po reformě z roku 2018	29
2 FINANČNÍ ANALÝZA VE ŠKOLSTVÍ	31
2.1 Ukazatele finanční analýzy municipální firmy	33
2.2 Modely klasifikační analýzy municipální firmy	36
3 ANALÝZA KLASIFIKAČNÍCH MODELŮ	41
3.1 Popis zvolené metodiky	41
3.2 Využití německého klasifikačního modelu při hodnocení finanční bonity v regionálním školství	43
3.3 Využití KAMF a KAMF* pro hodnocení finanční bonity v regionálním školství	49
3.4 Využití K _{AMF} (2022) pro hodnocení finanční bonity v regionálním školství	57
3.5 Vyhodnocení klasifikačních modelů a finanční bonity subjektů regionálního školství	63
ZÁVĚR	68
POUŽITÁ LITERATURA	71
SEZNAM PŘÍLOH	74

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Vlastnická struktura ziskového a neziskového sektoru.....	13
Obrázek 2: Vzdělávací systém České republiky.....	19
Obrázek 3: Výdaje regionálního školství včetně přímo řízených organizací z kapitoly MŠMT	24
Obrázek 4: Počet žáků a studentů v regionálním školství	25
Obrázek 5: Výdaje na žáka a studenta v regionálním školství včetně přímo řízených organizací z kapitoly MŠMT.....	25
Obrázek 6: Maximum, minimum a variační rozpětí klasifikace ukazatelů německého klasifikačního modelu ZŠ	45
Obrázek 7: Četnosti klasifikací ukazatelů německého klasifikačního modelu ZŠ.....	46
Obrázek 8: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů německého klasifikačního modelu MŠ.....	48
Obrázek 9: Četnosti klasifikací ukazatelů německého klasifikačního modelu MŠ.....	48
Obrázek 10: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu KAMF ZŠ	50
Obrázek 11: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu KAMF ZŠ	51
Obrázek 12: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu KAMF* ZŠ	53
Obrázek 13: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu KAMF* ZŠ	54
Obrázek 14: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu KAMF MŠ	55
Obrázek 15: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu KAMF MŠ	56
Obrázek 16: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu $KA_{MF}(2022)$ ZŠ	59
Obrázek 17: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu $KA_{MF}(2022)$ ZŠ.....	60
Obrázek 18: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu $KA_{MF}(2022)$ MŠ	62
Obrázek 19: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu $KA_{MF}(2022)$ MŠ	63

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vlastnosti kolektivních statků	16
Tabulka 2: Klasifikace ISCED 2011	20
Tabulka 3: Republikové normativy rozpisu rozpočtů přímých výdajů regionálního školství pro rok 2019	27
Tabulka 4: Principy nového systému financování školství	29
Tabulka 5: Přehled škál a stupňů německého klasifikačního modelu	37
Tabulka 6: Přehled škál a stupňů KAMF	38
Tabulka 7: Přehled škál a stupňů KAMF*	39
Tabulka 8: Přehled škál a stupňů klasifikačního modelu $K_{AMF}(2022)$ pro municipální firmy s vysokou mírou provozních transferů	40
Tabulka 9: Hodnocení základních škol německým klasifikačním modelem	44
Tabulka 10: Hodnocení mateřských škol německým klasifikačním modelem	47
Tabulka 11: Hodnocení základních škol modelem KAMF	49
Tabulka 12: Hodnocení základních škol modelem KAMF*	52
Tabulka 13: Hodnocení mateřských škol modelem KAMF	55
Tabulka 14: Výsledky modelů KAMF a KAMF* u Mateřské školy Lentilka Ústí nad Orlicí	57
Tabulka 15: Hodnocení základních škol modelem $K_{AMF}(2022)$	58
Tabulka 16: Hodnocení mateřských škol modelem $K_{AMF}(2022)$	61
Tabulka 17: Pořadí finanční bonity ZŠ	64
Tabulka 18: Pořadí finanční bonity MŠ	64
Tabulka 19: Celková průměrná dosažená klasifikace ZŠ a MŠ v klasifikačních modelech	64

SEZNAM ZKRATEK

ČR – Česká republika

KZÚV – krajské zařízení ústavní výchovy

MP – mzdové prostředky

MPN – mzdové prostředky nepedagogů

MPP – mzdové prostředky pedagogů

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NIV – neinvestiční výdaje

No – průměrný počet jednotek výkonu připadající na jednoho nepedagogického pracovníka

Np – průměrný počet jednotek výkonu připadající na jednoho pedagogického pracovníka

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

ONIV – ostatní neinvestiční výdaje

PHmax – maximální počet hodin výuky

Po – průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka

PP – průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka

SŠ – střední škola

VOŠ – vyšší odborná škola

ZŠ – základní škola

ZUŠ – základní umělecká škola

ORP – obec s rozšířenou působností

CT – Česká Třebová

PCE – Pardubice

HL – Hlinsko

PO – Polička

HO – Holice

PŘ – Přelouč

CHR – Chrudim

SV – Svitavy

KR – Králíky

UO – Ústí nad Orlicí

LA – Lanškroun

VM – Vysoké Mýto

LI – Litomyšl

ZA – Žamberk

MT – Moravská Třebová

ÚVOD

Vzdělávací systém svojí strukturou zajišťuje ekonomickou prosperitu do budoucích let, předává kulturní a morální hodnoty, které tvoří podstatu pro pevnou společenskou integritu. Proto je potřebné soustavně zjišťovat stav vzdělávání nejen po stránce procesu učení se, ale i po stránce hospodárného, efektivního a účelného financování a nakládání s majetkem. Za účelem zjišťování finanční situace subjektů operujících v tržní ekonomice vznikla finanční analýza.

Kromě firem v soukromém sektoru, jejichž hlavním cílem je dosahování zisku, na trhu operují také subjekty veřejného sektoru, který je specifický absencí ziskového hospodaření, ale zaměřuje se zpravidla na poskytování služeb na neziskovém principu. Proto je potřeba finanční analýzu pro veřejný sektor, do kterého se řadí i regionální školství, modifikovat tak, aby odpovídala jejím specifickým. Této oblasti věnuje pozornost Ivana Kraftová (2002, 2007, 2017, 2022).

Pro popis veřejného sektoru a vzdělávacího systému ČR je volba užitečných zdrojů. Kromě odborné literatury je podstatným zdrojem školský zákon a zákon o vysokých školách, které upravují systém vzdělávání a role Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a územně samosprávných celků v jeho financování. Způsob financování regionálního školství, který v roce 2018 prošel reformou, výstižně charakterizují webové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Pro sběr relevantních účetních dat slouží portál Monitor státní pokladny, který oficiálně spravuje Ministerstvo financí za účelem zpřístupnění účetních dat a informací o hospodaření subjektů státní správy a samosprávy veřejnosti.

Cílem této práce je komparace zvolených škol operujících v regionálním školství v rámci Pardubického kraje. K tomu poslouží klasifikační modely jako syntetické ukazatele. Každý klasifikační model se liší v použitých ukazatelích a škálách. Dalším cílem je zjistit vhodnost ukazatelů v klasifikačních modelech a také nejvhodnější klasifikační model jako celek.

Pro dosažení cílů jsou stanoveny výzkumné otázky: Dosahuje většina zvolených subjektů v regionálním školství v Pardubickém kraji alespoň středního klasifikačního stupně finanční bonity? Existují v klasifikačních modelech ukazatele, které narušují zjišťovaný obraz o finanční bonitě hodnocených subjektů s ohledem na jejich oborová specifika? Jaký je rozdíl mezi celkovými průměrnými klasifikacemi základních a mateřských škol v jednotlivých aplikovaných klasifikačních modelech?

1 POSTAVENÍ ŠKOLSTVÍ V ČESKÉ EKONOMICE

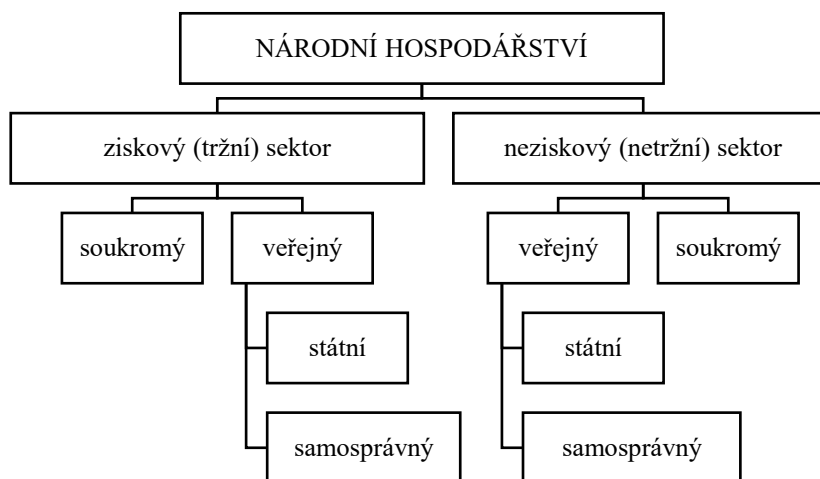
V teoretické části je zapotřebí vymezit školství v rámci ekonomiky České republiky.

1.1 Veřejný sektor v národním hospodářství

Hamerníková (2000) poukazuje na to, že celá oblast tzv. ekonomie veřejného sektoru představuje otevřené výzkumné pole, kde se střetávají odlišné teoretické koncepce, založené na odlišných paradigmatech a metodologických aparátech, a proto není jednoduché vytvořit jednotnou definici veřejného sektoru. Jednotlivé definice jsou spíše vzájemně se doplňující.

Peková, Pilný a Jetmar (2008) vymezují veřejný sektor jako tu část národního hospodářství, která zabezpečuje veřejné statky pro obyvatelstvo na neziskovém principu, která je proto financována z finančních prostředků soustředěných ve veřejných financích. Je řízena veřejnou správou (a to státní správou a územní samosprávou), přičemž veřejná správa je zároveň z ekonomického hlediska resortem veřejného sektoru. O produkci veřejného sektoru se rozhoduje tzv. veřejnou volbou, a to zpravidla zastupitelsky. Podléhá veřejné kontrole ze strany příslušných kontrolních orgánů a občanské kontrole ze strany občanů.

Na následujícím diagramu je naznačeno rozdělení národního hospodářství podle vlastnické struktury ziskového a neziskového sektoru.

Obrázek 1: Vlastnická struktura ziskového a neziskového sektoru

Zdroj: převzato ze Strecková, Malý (1998)

Ke strukturalizaci veřejného sektoru lze použít různá kritéria podle účelu prováděného dělení (Rektořík a kolektiv, 2007). Je to například:

- kritérium charakteru statků (viz níže),
- kritérium finančních toků (zda jde o tok směrem k institucím, či k obyvatelstvu),
- kritérium zakladatele (obec, subjekt státní správy, ze zákona),
- kritérium funkcí (ekonomická, sociální, politická, etická),
- kritérium podílu vlastnictví majetku (soukromé, obecní, státní),
- kritérium potřeb.

1.1.1 Členění veřejného sektoru podle kritéria potřeb

Kritérium potřeb se jeví jako nejlepší kritérium pro strukturalizaci veřejného sektoru. Slouží k hlubšímu poznání poslání a funkce veřejného sektoru (Strečková, Malý, 1998), řadí se sem:

I. Blok odvětví společenských potřeb

Jednotlivé potřeby jsou uspokojovány veřejnými statky, které jsou financovány z veřejných rozpočtů. Tuto realitu nezpochybňují ani krajní ekonomičtí liberálové. Do tohoto bloku se řadí veřejná správa, policie, justice a armáda.

II. Blok odvětví rozvoje člověka

Charakter statků spadajících do tohoto bloku je smíšený kolektivní statek. Hlavním znakem tohoto bloku odvětví je uchování a kultivaci lidského potenciálu. Do toho bloku se řadí, pro téma práce důležité, školství, které uspokojuje potřebu vzdělání, dále kultura, tělesná kultura, zdravotnictví, sociální služby. Spotřeba některých těchto statků má dokonce charakter vynucené spotřeby (povinná školní docházka, povinné očkování)

III. Blok odvětví poznání a informací

Jedná se o blok smíšených kolektivních statků. Do bloku odvětví poznání a informací se řadí věda a výzkum, uchování a distribuci informací a masmédiá, u kterých je složité najít správný poměr mezi intervencí veřejného sektoru a intervencí tržního sektoru, jelikož právě masmédiá plní velikou roli v rámci veřejné kontroly.

IV. Blok odvětví technické infrastruktury

Řadí se sem technická infrastruktura vodního, energetického a odpadního hospodářství, doprava a spoje. Pro ziskový sektor není tento blok odvětví příliš zajímavý z důvodu vysoké investiční náročnosti a dlouhodobé návratnosti investic. Dochází k tendenci k monopolizaci.

V. Blok odvětví privátních statků

Spadá sem především bydlení, které je známo jako produkt s vysokou mírou privatizace užitku. Je ovšem natolik významný pro život, a tedy i společnost a natolik investičně náročný, že si přímo vynucuje intervenci, tedy vstup veřejného sektoru do jeho zajišťování.

VI. Blok existenčních jistot

Jedná se o blok se specifickým charakterem. Patří sem zaměstnanost a sociální zabezpečení. Veřejný sektor vstupuje do zajištění potřeby práce dvěma způsoby:

- jednak tím, že sám nabízí práci a je tedy v tomto svém poslání partnerem tržního, ziskového sektoru,
- jednak tím, že intervnuje různými způsoby do tržního sektoru, aby byla na trhu práce dostatečná nabídka.

1.1.2 Veřejné (kolektivní) statky

Veřejné (kolektivní) statky řeší mikroekonomické selhání tržního mechanismu, které je způsobeno zejména neefektivností v alokaci vzácných zdrojů. Proto nedochází k maximalizaci množství výstupů, respektive je vytvářena horší kvalita či jiná struktura výstupů (Mikušová Meričková, Stejskal, 2014).

Podle Streckové a Malého (1998) bývají uváděny jako definiční vlastnosti veřejných (kolektivních) statků především dva znaky. Prvním znakem je nerivalitní spotřeba, která vyjadřuje, že spotřeba jedné osoby nesnižuje dostupnost statku nebo služby komukoliv jinému. V této souvislosti se hovoří o nulových mezních nákladech na dodatečnou jednotku spotřeby. Druhou klíčovou vlastností je nemožnost vyloučit jednotlivce ze spotřeby veřejného (kolektivního) statku. Statek může být spotřebováván i těmi, kteří se za něj rozhodli neplatit. Tento jev je nazýván problém černého pasažéra. Dělení statků podle vlastností jejich spotřeby je uvedeno v tabulce 1.

Tabulka 1: Vlastnosti kolektivních statků

Spotřeba	Vylučitelná	Nevylučitelná
Rivalitní	Čisté soukromé statky	Společné zdroje
Nerivalitní	Smíšené kolektivní statky	Čisté kolektivní statky

Zdroj: převzato ze Samuelson, (citováno v Mikušová Meričková, Stejskal, 2014)

Třetím doplňujícím znakem je nedělitelnost, která vystihuje vzájemnou nekonkurenci, ale i nevylučitelnost ve spotřebě mezi spotřebiteli (Mikušová Meričková, Stejskal, 2014)

1.2 Vzdělávací systém České republiky

„Školství je součástí vzdělávacího systému zajišťující výchovu a vzdělávání dětí a mládeže. Zahrnuje soustavu škol a školských zařízení a lidské zdroje, tj. subjekty, které vzdělávání a výchovu přímo realizují – učitelé, nebo se podílejí na podpůrných službách školám a školským zařízením – školští pracovníci, a subjekty vzdělávané a vychovávané – žáci, studenti, svěřenci.“ (Průcha, Walterová, 2009)

Český statistický úřad (2011) dělí vzdělávání ve třech rovinách na formální, neformální a informální. Formálním vzděláváním je myšleno vzdělávání ve vzdělávací soustavě od předškolního až po vysokoškolské vzdělávání. Neformálním vzděláváním se myslí proces, kterým jednotlivci nabývají schopnosti, dovednosti a znalosti mimo vzdělávací soustavu. Informální učení je na rozdíl od formálního a neformálního vzdělávání institucionálně nekoordinované a není systematicky organizované.

Koucký, Bartušek a Zelenka (2008) poukazují na školství jako na nástroj, kterým společnost předává demokratické a kulturní hodnoty a získává ekonomickou prosperitu, konkurenceschopnost a sociální spravedlnost. Naopak pro jednotlivce slouží k co nejlepšímu uplatnění na trhu práce, to znamená k získání a udržení pracovní pozice a zajištění vysoké mzdy. Tyto aspekty působí na stále se zvyšující společenskou, ale především individuální poptávku po vzdělávání.

Školství také působí na rozvoj lidského potenciálu. Všechny tyto důvody vyvolávají zájem veřejného sektoru na poskytování vzdělávání jako veřejného (kolektivního) statku.

Peková, Pilný a Jetmar (2008) uvádí, že v novodobé historii o vzdělávání nehovoříme pouze jako o čistém veřejném (kolektivním) statku, ale i o smíšeném veřejném statku a čistém soukromém statku, který je financován ze soukromého sektoru.

Děti vstupují do vzdělávacího systému od brzkého věku. Vzdělávání od předškolního až po vysokoškolské spadá do gesce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT)¹.

Předškolní vzdělávání podle Evropské komise (2023c) je důležité z hlediska přípravy dětí na pokračování ve vzdělávání a snaží se o vyrovnání nerovnoměrného vývoje dětí, před vstupem do základních škol. Toto vzdělávání se uskutečňuje pomocí mateřských škol, které navštěvují děti od dvou do šesti let. V § 34 školského zákona (Česko, 2004) je ukotvena povinnost předškolního vzdělání, které začíná zpravidla počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku. Od tohoto dne se pro dítě stává vzdělávání povinné a bezplatné.

Školský zákon ve svém § 36 (Česko, 2004) dále nařizuje povinnou školní docházku. Ta je určena na dobu devíti školních let, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dovrší sedmnácti let. Místem výkonu povinné školní docházky jsou především základní školy, které se dělí na první a druhý stupeň. Jejich cílem je naučit žáky strategie učení, motivovat je k celoživotnímu vzdělávání, kriticky přemýšlet, řešit problémy, komunikovat, rozvíjet fyzické a psychické zdraví, tolerovat ostatní a vytvořit předpoklady pro využívání těchto poznatků v jejich budoucím profesním životě. Právě na základních školách podle Kouckého, Bartuška a Zelenky (2008) stráví žáci nejdelší průměrnou dobu svého vzdělávání v systému regionálního školství.

Dokladem o dokončení základního vzdělání je podle § 54 školského zákona (Česko, 2004) je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého, případně desátého ročníku² základního vzdělání, vysvědčení o úspěšném ukončení druhého ročníku šestiletého gymnázia nebo čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia nebo osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, nebo vysvědčení vydané po úspěšném ukončení kursu pro získání základního vzdělání.

Podle školského zákona (Česko, 2004) má žák povinnost pokračovat v plnění povinné školní docházky ve střední škole, pokud žák úspěšně dokončil základní školu a byl přijat ke střednímu vzdělávání po splnění podmínek k přijetí

Cílem středoškolského vzdělávání je podle § 57 školského zákona (Česko, 2004) rozvoj získaných dovedností, schopností, poznatků, postojů a hodnot ze základního vzdělání. Ještě

---

¹ O organizaci soustavy vzdělávání je pojednáváno v dalších kapitolách.

² Školský zákon ve svém § 46, odst. 3 (2004) zmiňuje, že základní vzdělávání žáků, kteří se vzdělávají ve třídách nebo školách s upraveným vzdělávacím programem, může s předchozím souhlasem MŠMT trvat deset ročníků. První stupeň je tvořen prvním až šestým ročníkem a druhý stupeň sedmým až desátým.

větší důraz je zde kladen na přípravu na výkon zaměstnání. Z toho důvodu mají střední školy za úkol spolupracovat se zaměstnavateli, pokud to je možné s ohledem na obor. Nejčastější formou této spolupráce je praktické vyučování, které žáci vykonávají na pracovištích fyzických nebo právnických osob, jejichž výkon úzce souvisí se zaměřením žáků.

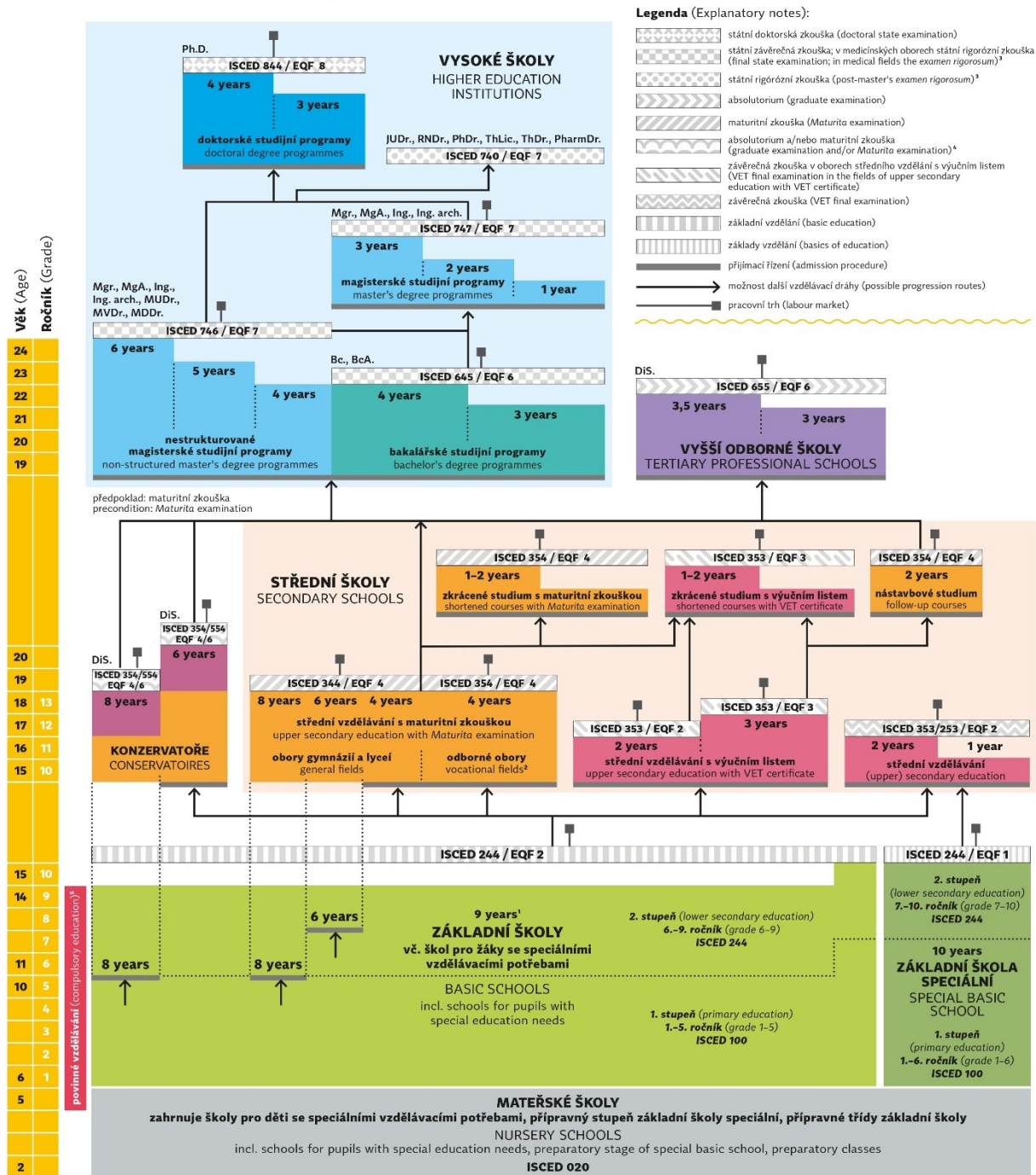
Evropská komise (2023c) dělí dosažené vzdělání na středních školách na tři stupně. Prvním stupněm je střední vzdělání. Tento stupeň není příliš častý, týká se převážně praktických škol zaměřených na žáky s těžším mentálním postižením. Běžná doba studia středního vzdělání jsou jeden až dva roky a po ukončení žák nezíská výuční list. Druhým stupněm je střední vzdělání s výučním listem. Jedná se o dvouleté až tříleté obory s různorodým zaměřením na jejichž úspěšném konci žák získá výuční list. Třetím možným stupněm je střední vzdělání s maturitní zkouškou. Zahrnuje obory jak všeobecné, kam patří čtyřletá, šestiletá, osmiletá gymnázia a lycea, tak i čtyřleté odborné střední školy, které do své výuky zahrnují odborný výcvik. Cílem je úspěšné završení maturitní zkouškou a získání maturitního vysvědčení, které je jednou z hlavních podmínek přijetí na vyšší odbornou školu nebo vysokou školu.

Pro žáky, kteří již získali jeden ze tří stupňů středního vzdělání je možnost získat dodatečnou kvalifikaci, a to formou nástavbového studia, zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem, nebo zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Do terciárního vzdělávání se řadí vyšší odborné školy a vysoké školy. Vyšší odborné školy podle § 95 školského zákona (Česko, 2004) prohlubují znalosti a praktické dovednosti získané z předešlého vzdělání a připravují studenta na výkon náročných činností. Délka studia běžně dosahuje tří let včetně odborné praxe, u zdravotnických programů až tří a půl let. Školský zákon ve svém § 101 (2004) stanovuje doklad o dosažení vyššího odborného vzdělání vysvědčení o absolutoriu a diplom absolventa vyšší odborné školy. Úspěšný absolvent je označován jako „diplomovaný specialista“, zkratkou DiS. za jménem.

Úprava vysokých škol nenáleží školskému zákonu, ale zákonu o vysokých školách (Česko, 1998). Tento zákon definuje vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy. Jejich funkce není pouze vzdělávací, ale i tvůrčí a vědecká. V § 44 zákona o vysokých školách (Česko, 1998) se stanovuje, že vysokoškolské vzdělání je dosaženo studiem akreditovaného studijního programu podle studijního plánu. Vysoké školy nabízejí bakalářské, magisterské a doktorské studijní programy.

Na obrázku 2 je podrobné schéma rozdělení vzdělávacího systému České republiky.

Obrázek 2: Vzdělávací systém České republiky

Zdroj: převzato z MŠMT (2023)

Z obrázku 2 vyplývají možnosti obyvательства v rámci českého vzdělávání. Mimo to je zde znázorněno, v jakém stupni je třeba přihlásit se k přijímacímu řízení a také jakým způsobem se vzdělávání v daném stupni ukončuje a co je výstupem. V případě základních škol je výstupem základní vzdělání. Vstup na střední školy je podmíněn přijímacím řízením, zakončení závěrečnou zkouškou, maturitní zkouškou nebo absolutoriem. Výstupem může být výuční list,

maturitní vysvědčení nebo diplom. Pro vstup do vysokoškolského vzdělávání je předpokladem úspěšné složení maturitní zkoušky. Pro úspěšné zakončení musí student projít státní závěrečnou zkouškou, státní doktorskou zkouškou, v medicínských oborech státní rigorózní zkouškou a ve vyšších odborných školách absolutoriem. Student získá diplom, bakalářský, magisterský nebo doktorský titul.

Každý stát má odlišný vzdělávací systém. Na mezinárodní úrovni je potřeba vzdělávací systémy mezi sebou porovnávat, hodnotit a analyzovat na základě statistických dat. Z tohoto důvodu podle UNESCO (2011) vznikla klasifikace ISCED (The International Standard Classification of Education), která celosvětově porovnává vzdělávací systémy z hlediska stupně vzdělání a oborů. Patří mezi ekonomické a sociální klasifikace Organizace spojených národů. Porovnávaná statistická data se týkají zápisu a docházky do vzdělávání, lidské a finanční zdroje, které se investují do vzdělávání, a dosaženého vzdělání obyvatelstva dané země. Stupně vzdělávání dle klasifikace ISCED je naznačeno v tabulce 2.

Tabulka 2: Klasifikace ISCED 2011

Stupeň	Klasifikace ISCED 2011	Zařazené stupně Českého vzdělávání do ISCED
0	Vzdělávání v raném dětství	Jesle, mateřská škola
1	Primární vzdělávání	1. Stupeň základní školy
2	Nižší sekundární vzdělávání	2. Stupeň základní školy, 1. – 4. ročník osmiletého gymnázia, 1. – 2.
3	Vyšší sekundární vzdělávání	Střední škola, konzervatoř
4	Postsekundární neterciární vzdělávání	Pomaturitní studium
5	Krátký cyklus terciárního vzdělávání	Vyšší odborné vzdělání na konzervatoři
6	Bakalářské nebo obdobné vzdělávání	Bakalářské studium na VŠ, vyšší odborná škola
7	Magisterské nebo obdobné vzdělávání	Magisterské studium na VŠ
8	Doktorské nebo obdobné vzdělávání	Doktorské studium na VŠ
9	Neklasifikované	

Zdroj: převzato z UNESCO (2011)

Hlavním rozdílem oproti české vzdělávací soustavy je rozdělení do více stupňů v případě klasifikace ISCED. Zatímco v českém pojetí je základní vzdělání rozděleno na první a druhý stupeň, klasifikace ISCED dělí základní školy do primárního vzdělávání a nižšího sekundárního vzdělávání. Vysokoškolské vzdělávání v českém systému je v klasifikaci ISCED rozděleno do tří stupňů na bakalářské vzdělávání s vyššími odbornými školami, magisterské

a doktorské vzdělávání. Stupeň devět existuje z toho důvodu, že vzdělávací systémy některých států obsahují školská zařízení, která nejsou jednoduše definovaná a nedají se zařadit do stupnice jedna až osm. V českém systému se do stupně devět neřadí žádné školské zařízení.

Evropská komise (2023c) dělí české školství mezi 3 hlavní zřizovatele. Prvním orgánem je MŠMT, které vystupuje jako orgán státní správy v oblasti školství. Mezi hlavní úkoly MŠMT patří péče o stav, rozvoj a koncepce vzdělávací soustavy, zprostředkování peněžních prostředků ze státního rozpočtu, stanovení klasifikačních předpokladů a pracovních podmínek učitelů. Dále určuje rámcový obsah od předškolního až po střední vzdělávání a schvaluje vzdělávací programy vyšších odborných škol. Dalším orgánem jsou vyšší územně samosprávné celky, které představují 14 krajů. Jejich úkolem je zřizování středních škol, konzervatoří a vyšších odborných škol. Posledním orgánem jsou obce, které zřizují mateřské školy a základní školy, ve kterých žáci plní povinnou školní docházku.

Role MŠMT je vymezena v tzv. kompetenčním zákoně (ČSR, 1969), který v § 7 odst. 1 říká, že MŠMT je ústředním orgánem státní správy pro předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy, vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, a pro vědecké hodnosti, pro státní péči o děti, mládež a tělesnou výchovu.

Školský zákon (Česko, 2004) ukládá MŠMT povinnost zpracovávat dlouhodobý záměr spojený se vzděláváním a rozvojem vzdělávací soustavy České republiky. Tento záměr projednává například s kraji, příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností a finální koncepci předkládá vládě, která ji po schválení dává k posouzení Poslanecké sněmovně a Senátu parlamentu České republiky. Dlouhodobý záměr se zpracovává a vyhodnocuje každé čtyři roky. Dále MŠMT musí zpracovávat výroční správu, ve které pojednává o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky. Vydává ji každý rok a zveřejňuje na svých webových stránkách.

MŠMT má spoustu dalších funkcí. MŠMT podle školského zákona (Česko, 2004) stanovuje vyhláškou konkrétní výčet a účel podpůrných opatření, jejich organizaci, průběh a finanční zátěž. Jejich cílem zpravidla bývá pomoc žákům v tíživé situaci, která je vnímána jako překážka plnění povinnosti školní docházky. Prováděcím právním předpisem určuje nejnižší počet dětí, žáků a studentů v jednotlivých druzích škol a nejnižší a nejvyšší možný počet dětí, žáků ve třídě, studijní skupině a oddělení. Stanovuje prováděcím předpisem organizaci školního roku, tj. druhy, délky a termíny školních prázdnin a vydávání vysvědčení.

MŠMT uděluje a odnímá učebnicím a učebním textům pro základní a střední vzdělávání schvalovací doložku, kterou posuzuje podle toho, zda jsou v souladu se stanovenými cíli vzdělávání. Prováděcím předpisem rozhoduje o výčtu předmětů, podmínkách jejich konání, způsobu, obsahu a náležitosti zkoušek.

Podle § 178 školského zákona (Česko, 2004) je hlavní povinností obce nebo svazku obcí zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území. Obce z tohoto důvodu mohou buďto zřizovat své vlastní základní školy, které mohou i rušit, nebo mají povinnost zajistit plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Druhý případ se uplatňuje v případech, kdy obce mají malý počet žáků, které by potenciálně umístily do zřízené základní školy, anebo nemají dostatečné množství finančních prostředků pro zřízení základní školy. Často se však jedná o spojení obou důvodů.

Z § 179 školského zákona (Česko, 2004) dále vychází povinnost obcí nebo svazku obcí zřizovat, případně právo rušit, mateřské školy, mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, zařízení školního stravování sloužící dětem a žákům škol, které zřizuje. V případě, že obce nezřídí mateřskou školu, má obec povinnost zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v jiné obci nebo svazku obcí. Obce nebo svazky obcí mohou dále zřizovat a rušit základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání a školská účelová zařízení.

Ředitelé základních, středních a vyšších odborných škol mají povinnost ze školského zákona (Česko, 2004) každoročně sestavovat výroční zprávu o činnosti školy za školní rok a předávat ji svému zřizovateli. Ředitel ji vyvěšuje na veřejně přístupném místě ve škole.

Role kraje je vymezena v § 181 a § 182 školského zákona (Česko, 2004), který říká, že kraje mají povinnost zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání. Kraj zajišťuje z povinnosti dále i školy pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, jazykové školy, základní umělecké školy, organizace zájmového vzdělávání a zařízení pro výkon ústavní výchovy. Z těchto důvodů kraje zřizují a ruší tyto organizace: střední školy, vyšší odborné školy, základní školy speciální, školy při zdravotnických zařízeních, školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje, střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání a dětské domovy.

Další povinnosti krajů jsou určeny v § 178 a § 179 školského zákona (Česko, 2004), kdy krajské úřady mají možnost pomocí opatření obecné povahy rozšířit spádovou oblast pro obce, které nepatří do žádného školského obvodu a je ohroženo plnění povinné školní docházky nebo povinné předškolní vzdělávání. Kraj je povinen zajistit dopravu do spádové školy a ze spádové školy v rámci území kraje, a to v případě, pokud vzdálenost spádové školy od místa bydliště přesáhne 4 kilometry.

Kraje podle školského zákona (Česko, 2004) zpracovávají dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky v kraji a předkládají jej MŠMT, které má povinnost s k záměru vyjádřit. Vyhodnocuje se a zpracovává jednou za čtyři roky. Krajský úřad také každoročně vypracovává výroční správu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky na území kraje, kterou předkládá zastupitelstvu kraje a zveřejňuje ji na svých webových stránkách.

1.3 Financování regionálního školství

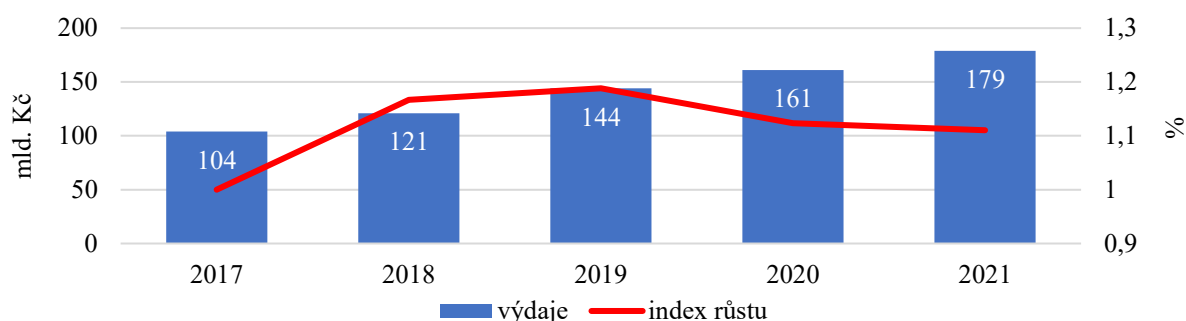
Peková, Pilný a Jetmar (2008) konstatují, že nejvíce peněžních prostředků poskytovaných na regionální školství pochází z některého druhu veřejného rozpočtu. Konkrétně mají na mysli státní rozpočet a rozpočty územně samosprávných celků. Provozovateli školského zařízení musí být peněžní prostředky poskytnuty v určitém čase a na určitém místě, jelikož na nich závisí kvalita poskytovaného vzdělávání. Příspěvky obcí jsou určeny především na hospodářský provoz předškolních zařízení, školních jídelen, mateřských škol a základních škol. Obce je získávají prostřednictvím účelové neinvestiční dotace ze státního rozpočtu, kterou rozděluje krajský úřad. Z důvodu nedostatečné výše poskytnutých prostředků jsou obce nuceny nacházet další finanční zdroje ve svých rozpočtech.

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen OECD) (2016) ve své publikaci o českém školství řadí mezi neinvestiční výdaje škol dvě kategorie. První kategorií jsou přímé výdaje, které jsou řízeny na centrální úrovni. Do tohoto druhu podle školského zákona (Česko, 2004) patří například platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd zaměstnanců školy, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, výdaje na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, výdaje na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, výdaje na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, výdaje na učební materiály, pomůcky, rozvoj klasifikace učitelů a na výdaje spojené s rozvojem kvality škol. Druhou kategorií jsou provozní výdaje, které jsou hrazeny z municipálních rozpočtů.

Největšími položkami provozních výdajů jsou výdaje vynaložené na školní budovy, teplo, energie, vodu, odpady a drobné opravy. Tyto výdaje nelze příliš regulovat, jelikož je určuje více faktorů, do kterých lze zařadit místní ceny vstupů, které má každé školské zařízení na jiné výši. Za zdroje na investiční výdaje regionálních škol jsou zodpovědní zřizovatelé škol, tedy u základního vzdělávání to jsou města a obce a u středního vzdělávání kraje.

Školský zákon (Česko, 2004) ve svém § 160 určuje, že státní rozpočet přispívá finančními prostředky na školská zařízení zřizovaná církvemi nebo náboženskými společnostmi v případě, že jim bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy. Dále na školy a školská zařízení, které jsou zřizovány obcemi, svazky obcí nebo kraji.

Na následujících obrázcích 3 a 4 jsou znázorněny výdaje ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT na regionální školství a celkový počet žáků a studentů zapsaných do systému regionálního vzdělávání (tj. MŠ, ZŠ, SŠ, gymnázia, konzervatoře a VOŠ) v letech 2017–2021.

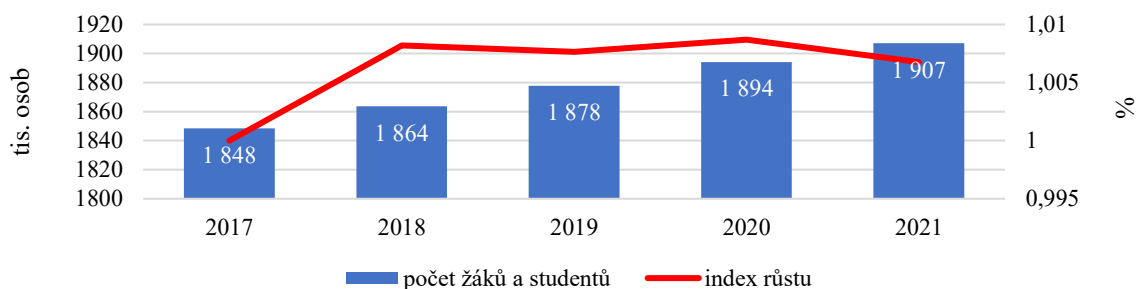

Obrázek 3: Výdaje regionálního školství včetně přímo řízených organizací z kapitoly MŠMT (v mld. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle (MŠMT, 2017-2021)

Na první pohled je zřejmé, že výdaje na regionální školství mají rostoucí trend. Od roku 2017 po rok 2021 vzrostly o 75 miliard Kč. Když se zhodnotí struktura těchto výdajů, tak například v roce 2021 zhruba 93 % (165 miliard Kč) z celkových výdajů na regionální školství bylo přiřazeno školám zřizovaným územně samosprávnými celky. Zbytek výdajů je rozdělen mezi školy soukromé, školy církevní a přímo řízené organizace MŠMT. Na vedlejší ose se nachází index růstu výdajů, který značí, kolikrát vzrostly výdaje oproti minulému roku. Nejvyšší růst byl zaznamenán mezi roky 2018 a 2019, kdy celkové výdaje regionálního školství vzrostly 1,19krát ze 121 miliard Kč na 144 miliard Kč. Index růstu výdajů se dá zhodnotit kladně, jelikož v každém případě je větší než jedna, což značí růst.

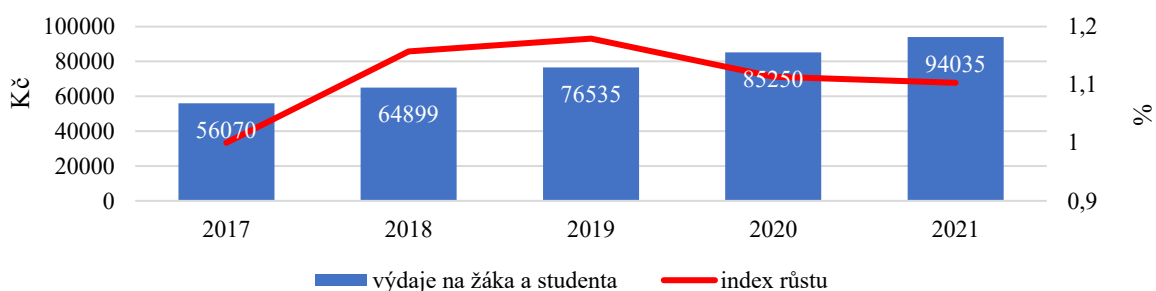

Obrázek 4: Počet žáků a studentů v regionálním školství

Zdroj: vlastní zpracování dle (MŠMT, 2022)

U celkového počtu žáků a studentů (v případě VOŠ) v regionálním školství na obrázku 4 je také spatřen rostoucí trend. V roce 2017 byl počet žáků a studentů 1 848 481. V roce 2021 tento počet vzrostl na 1 907 011. Z hlediska struktury nejvíce žáků z tohoto počtu chodí do základních škol, jedná se zhruba o 1 milion žáků. Vedlejší osa znázorňuje index růstu žáků a studentů v regionálním školství, která je ve všech případech větší než jedna. Největšího růstu bylo dosaženo mezi lety 2019 a 2020, kde počet žáků a studentů vzrostl 1,009krát.

Obrázek 5: Výdaje na žáka a studenta v regionálním školství včetně přímo řízených organizací z kapitoly MŠMT

Zdroj: vlastní zpracování dle (MŠMT, 2017-2021)

Obrázek 5 ukazuje výdaje na žáka a studenta v regionálním školství. Výdaje mají růstový charakter, což ukazuje i index růstu, který je ve všech letech větší než jedna. Výdaje na žáka vzrostly celkově z 56 tisíc Kč v roce 2017 na 94 tisíc Kč v roce 2021. Nejvyšší nárůst se uskutečnil mezi lety 2018 a 2019, kdy výdaje na žáka a studenta vzrostly celkem 1,18krát.

Průměrný meziroční růst výdajů na regionální školství je 1,16. Počet žáků a studentů v regionálním školství vzrostl průměrně 1,0062krát za rok. Při porovnání těchto dvou ukazatelů se dá usoudit, že výdaje na regionální školství rostou rychleji než celkový počet žáků a studentů v regionálním školství, konkrétně 1,11krát.

Podle MŠMT (2022) se od 1. ledna 2020 financování regionálního školství začalo řídit novelou školského zákona. Reforma nabyla účinnosti již 1. září 2018 z důvodu, aby mohla být reforma připravována s časovou rezervou. Zaměřuje se na financování škol a školských zařízení, jejichž zřizovateli jsou kraje, obce nebo svazky obcí. Reforma se netýká financování soukromých a církevních škol, u kterých zůstává stejné jako doposud. Hlavním záměrem je zajistit rovnější systém redistribuce peněz v regionálním školství, poskytnout více finančních prostředků sloužících ke zkvalitnění vzdělávání, vytvořit předvídatelný systém s jasnými pravidly financování, zjednodušit ekonomickou administrativu. Pravomoci ředitelů nejsou reformou nijak dotčeny.

1.1.1 Financování regionálního školství před reformou z roku 2018

MŠMT (2019) dělí normativy na dva druhy. Prvním druhem jsou republikové normativy, které stanovuje MŠMT každý rok. Jedná se o základní nástroj, který člení finanční prostředky v rozpočtu kapitoly MŠMT do rozpočtů jednotlivých krajů. Jsou stanoveny jako výše neinvestičních výdajů připadajících na vzdělávání a školské služby na jedno dítě, žáka nebo studenta, který spadá do příslušné věkové kategorie. MŠMT v těchto normativních limitech počítá počet zaměstnanců připadajících na 1 000 dětí, žáků nebo studentů. Normativy nesměřují pouze na výdaje na vzdělávání, ale i na výdaje, které jsou spojeny se stravováním, ubytováním, podporou vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zájmovým vzděláváním atd.

Peněžní prostředky, které stát přiřadil krajům pomocí republikových normativů, kraj přerozdělí municipalitám, jednotlivým právnickým osobám vykonávající činnost škol a školským zařízením pomocí krajských normativů. Určení krajských normativů spadá do přenesené působnosti výkonu státní správy krajských úřadů.

Mezi rozhodné ukazatele pro stanovení krajských normativů podle vyhlášky o krajských normativních (MŠMT, 2005) patří průměrný počet jednotek výkonu připadající na jednoho pedagogického pracovníka (dále též N_p), průměrný počet jednotek výkonu připadající na jednoho nepedagogického pracovníka (dále též N_o), průměrná měsíční výše platu pedagogického pracovníka (dále též PP), průměrná měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (dále též P_o) a průměrná roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu (dále též $ONIV$). Těmito výdaji jsou myšleny například výdaje na učební pomůcky.

Ukazatel Np kraj stanoví z průměrného počtu dětí, žáků nebo studentů ve třídě v příslušném oboru v rámci kraje, z průměrného počtu vyučovacích hodin ve třídě za týden vyplývajícího z rámcového nebo akreditovaného vzdělávacího programu a z průměrného týdenního rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné a přímé speciálně pedagogické nebo pedagogicko-psychologické činnosti.

Ukazatel No vychází z průměrných hodnot dosažených za minulý kalendářní rok, nebo z hodnot, které krajský úřad stanoví při příslušný druh školského zařízení v rámci kraje.

Ukazatele PP a Po kraje stanoví podle průměrné měsíční výši složek platu, kterou pedagogický nebo nepedagogický pracovník dosáhl v příslušném druhu školy v rámci kraje v průběhu minulého kalendářního roku upravenou na výši, která se v současném kalendářním roce očekává.

Ukazatel ONIV se počítá v minimální výši 65 % průměrných hodnot dosažených v minulém kalendářním období nebo z hodnot, které stanoví krajský úřad pro příslušný druh školského zařízení.

Následující tabulka 3 pro představu zobrazuje republikové normativy, které stanovilo MŠMT pro rok 2019. MŠMT (2019) jednotlivé věkové kategorie dělí podle stupně dosaženého vzdělání. Konkrétně se jedná o předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, střední vzdělávání a vzdělávání formou vyššího odborného vzdělávání. Poslední kategorií se zamýšlí počet lůžek v zařízeních ústavní výchovy a řadíme sem děti a mládež ve věku 3-18 let.

Tabulka 3: Republikové normativy rozpisu rozpočtů přímých výdajů regionálního školství pro rok 2019

Věková kategorie	NIV celkem Kč/žáka	MP celkem vč. odvodů Kč/žáka	MPP celkem vč. odvodů Kč/žáka	MPN celkem vč. odvodů Kč/žáka	ONIV celkem Kč/žáka	Zam. Z./1000 ž.
3–5 let	58 191	57 650	44 763	12 887	541	126,488
6–14 let	74 069	72 933	60 862	12 071	1 136	127,848
15–18 let	86 461	85 344	69 182	16 162	1 117	144,227
19–21 let	73 986	73 286	61 064	12 222	700	127,613
KZÚV	352 778	350 278	257 964	92 314	2 500	693,459

Zdroj: převzato z (MŠMT, 2019)

NIV – neinvestiční výdaje

MPP – mzdové prostředky pedagogů

ONIV – ostatní neinvestiční výdaje

MP – mzdové prostředky

MPN – mzdové prostředky nepedagogů

KZÚV – krajské zařízení ústavní výchovy

Tabulka 3 zobrazuje pro představu republikové normativy, které stanovilo MŠMT pro rok 2019. Rok 2019 byl zvolen z toho důvodu, že se pozdější finanční analýza týká právě tohoto období. MŠMT (2019) jednotlivé věkové kategorie dělí podle stupně dosaženého vzdělání. Konkrétně se jedná o předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, střední vzdělávání a vzdělávání formou vyššího odborného vzdělávání. Poslední kategorií se zamýšlí počet lůžek v zařízeních ústavní výchovy a řadíme sem děti a mládež ve věku 3-18 let. Pokud se vynechá poslední věková kategorie, která je specifická, je zřejmé, že nejvyšší normativy jsou určeny pro věkovou kategorii týkající se středoškoláků. Důvodem může být odbornost středních škol, oproti základním školám. Je třeba poukázat na rozdíly mezi čtvrtým a pátým sloupcem, které představují mzdové prostředky pedagogů a nepedagogů na žáka. Nepedagogická práce je hodnocena menší mzdou než práce pedagogická a také školy potřebují pro svůj chod více pedagogů než nepedagogů. Poslední sloupec udává limit počtu zaměstnanců na 1000 žáků, do kterého se zahrnují i nepedagogové jako například ekonomové školy, úklidoví a techničtí pracovníci.

Z údajů MŠMT (2019) vyplývá, že v roce 2019 došlo k růstu ukazatelů republikových normativů oproti roku 2018. První změnou je zvýšení financování podpory dětí a žáků se speciálními potřebami vzdělávání ve výši 1,023 miliard Kč. Tato změna vyvolala zvýšení kritéria počtu zaměstnanců na 1 000 žáků v rámci jednotek. Druhou a největší změnou je zvýšení odměňování pedagogických a nepedagogických zaměstnanců o 15 %, zhruba o 13,2 miliard Kč. Třetí změnou je zvýšení ostatních neinvestičních výdajů o zhruba 87 milionů Kč. Poslední změnou je plošné zvýšení limitu počtu zaměstnanců na 1 000 žáků o 1 %.

OECD (2016) kritizuje starý systém financování ve více směrech. Státní systém normativů hodnotí jako nepružný s nepřiměřeně zjednodušenou rovnicí, která nebere v potaz rozdílnost jednotlivých školských zařízení a regionů, ve kterých se školy nacházejí. Jako příklad uvádí Prahu, kterou porovnává s méně rozvinutými regiony. Hlavním problémem je fakt, že ve větších městech, mají třídy větší kapacitu, tudíž i větší počet žáků. Kdežto na vesnicích a malých městech mají třídy menší kapacitu, a proto nedostávají takové množství finančních prostředků jako třídy s kapacitou větší.

MŠMT (2022) dále negativně hodnotí princip „financování na žáka“, který nebere v potaz další důležité parametry. Mezi takový parametr patří například tarifní platové stupně podle délky vykonávané praxe, důsledkem je problémové financování nenárokových složek platů, pokud má škola větší počet starších pedagogických pracovníků. U středního vzdělávání

je důsledkem snižování nároků na přijetí žáků, aby škola získala více finančních prostředků ze státního rozpočtu. Školy pak přijímají velké množství žáků, kteří mají velmi malou pravděpodobnost úspěšného dokončení středního vzdělávání.

1.1.2 Financování regionálního školství po reformě z roku 2018

Od 1. ledna 2020 se školy a školská zařízení zřizované kraji, obcemi a svazky obcí podle MŠMT (2022) začaly řídit novými principy jejich financování. Hlavním cílem reformy je narovnání rozdílů ve financování v neodůvodněných případech, zajištění větší transparentnosti a předvídatelnosti. Část republikových a krajských normativů byla zrušena a nahrazena systémem normativů, který stanovuje MŠMT centrálně. Vznikl nový normativní systém financování platů a mezd pedagogických pracovníků, který je založen na kategorizaci škol (např. mateřské, základní, střední, konzervatoře) a školských zařízeních (např. jídelny). Pozornost je směřována na správnost, úplnost a pravdivost vykazovaných údajů, pomocí kterých se zjistí kolik finančních prostředků školy a školská zařízení obdrží.

Tabulka 4: Principy nového systému financování školství

	MŠ	ZŠ	SŠ	ŠD	Konzervatoř	VOŠ	ZUŠ
MŠMT	NORMATIV NA PEDAGOGICKÉHO PRACOVNÍKA					Oborový normativ na studenta	Oborový normativ na žáka
	Objem platových tarifů podle vykázaných výdajů						
	Normativ ostatních nárokových složek platů na 1 pedagoga						
	Normativ nenárokových složek platu na 1 pedagoga						
	Opravný koeficient zohledňující naplněnost běžných tříd a oddělení						
	Opravný koeficient zohledňující inkluzi v běžných třídách a odděleních						
Krajský úřad	REZERVA						

Zdroj: převzato z (MŠMT, 2022)

V tabulce 3 jsou graficky naznačeny principy nového systému financování regionálního školství. Normativ na pedagogického pracovníka nahradil původní normativ na žáka, který stanovoval krajský úřad. Normativ na pedagogického pracovníka stanovuje centrálně MŠMT. Objem platových tarifů vychází ze skutečné potřeby, které jsou doloženy výkazy, které školy a školské zařízení předkládají. Ostatní složky platu stanovuje normativně MŠMT. U nenárokových složek platu se zohledňuje využití kapacity tříd a oddělení a inkluze. K tomu slouží opravné koeficienty. Krajský úřad má možnost poskytnout finanční prostředky ze svých

rezerv v případě, že škola nebo školské zařízení mají odůvodněné potřeby, na které nevystačí prostředky poskytnuty z výše zmíněného systému.

MŠMT (2022) dělí postup financování platů ze státního rozpočtu na pedagogickou a nepedagogickou práci. V případě financování pedagogické práce MŠMT stanoví prováděcí předpis, který definuje rozsah, termíny a strukturu informací o pedagogických pracovnících, které musí předkládat mateřské, základní, střední školy, konzervatoře a školní družiny. Z těchto údajů vyplývá nárok těchto druhů škol a typů školských zařízení na příděl peněžních prostředků ze státního rozpočtu. MŠMT posuzuje, zda tento nárok z poskytnutých údajů překročuje nárok, který je stanoven jako maximální počet hodin výuky (dále též PHmax). V případě, že je nárok PHmax menší, než nárok stanovený školou nebo školským zařízením, pak škola získává objem tarifních platů ve výši odpovídající PHmax. Pokud nárok vyplývající z poskytnutých údajů školou nepřevyšuje nárok PHmax, pak má škola nárok na objem tarifních platů ve výši nároku školy. Financování pedagogické práce u základních uměleckých škol a vyšších odborných škol zůstává na stejném principu, tudíž normativní financování na žáka určeno pomocí republikových normativů stanovených centrálně MŠMT a krajskými normativy.

Postup financování nepedagogické práce se u různých druhů škol a typů školských zařízení více liší. U mateřských, základních a středních škol vydává centrálně MŠMT normativy na školu, pracoviště a třídu. Normativ na třídu u středních škol je stanoven podle oboru vzdělání. V případě konzervatoří a vyšších odborných škol se financování nepedagogické práce určuje centrálně pomocí normativů na školu, pracoviště, na studenta v akreditovaném vzdělávacím programu a na žáka v oboru vzdělávání. Základní umělecké školy se řídí normativem na žáka centrálně stanoveným MŠMT. Ostatních školských zařízeních se reforma financování nepedagogické práce nedotkla, a proto se řídí původním režimem krajských a republikových normativů.

2 FINANČNÍ ANALÝZA VE ŠKOLSTVÍ

Růčková (2010) říká, že součástí úspěšné firmy je finanční analýza, která je založena na rozboru finančních ukazatelů, které slouží k vyhodnocování firemní strategie v návaznosti na ekonomickém prostředí, které vychází ze změn tržních struktur, konkurenceschopnost a celkové finanční situace ve firmě. Jak se vyvíjela ekonomická situace ve světě, tak se přirozeně měnili potřeby finančních analýz. Právě největší změna přišla s vývojem informačních technologií, které nejen tvorbu finanční analýzy zrychlily, ale i zkvalitnily matematické procesy, které analýza využívá. Finanční analýzu charakterizuje jako: „...*systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech.*“ Zároveň poukazuje na časové hledisko finanční analýzy, kdy je nutné zhodnotit firemní minulost, přítomnost a předpoklad budoucích finančních podmínek.

Růčková (2010) popisuje schéma časového hlediska ve dvou rovinách. První rovinou je pohled do minulosti, který slouží k hodnocení vývoje firmy až do přítomnosti, přičemž kritérií hodnocení existuje mnoho. Druhou rovinou je pohled do budoucnosti, který slouží nejen jako krátkodobé plánování, které je spojené s běžným chodem firmy, ale i jako strategický plán, jehož cílem je dlouhodobá koncepce firmy. Základem tvorby budoucího plánování je finanční poměrová analýza, ve které je důležitá práce s finančními daty z minulosti, které následně slouží jako nástroj pro finanční plánování.

Kraftová (2002) upozorňuje na fakt, že finanční analýza je převážně orientována na firmy s motivací zisku, která u neziskových firem chybí. Do neziskového sektoru řadí obce a jejich organizační složky, kraje a jejich organizační složky, organizační složky státu, příspěvkové organizace, veřejnoprávní instituce, státní fondy, obecně prospěšné společnosti, neziskový veřejný a neziskový soukromý sektor, církve a náboženské společnosti a politické strany. Připomíná také problém rozsahu veřejného sektoru a jeho ekonomické neefektivity. Proto je nutností vymezit pojem „municipální firma“. Ten Kraftová (2002) definuje pomocí institucionálního a funkcionálního aspektu. U institucionálního aspektu řeší vazbu municipální firmy na strukturu veřejné správy a veřejného sektoru pomocí různých kritérií. Prvním kritériem je zřizovatel, kterým je u municipálních firem kraj a obec. Vlastnictví je veřejné, vztah k motivu zisku je neziskový. Municipální firma je zřizována nejčastěji jako příspěvková organizace. Funkcionálním aspektem se rozumí funkce municipální firmy, a to tvorba a poskytování veřejného produktu. Hlavním problémem je, jaký produkt má municipální firma zajišťovat.

Proto je potřeba pro municipální firmu prostorově vymežit určení produktu, charakter uspokojovaných potřeb, o jaký typ infrastruktury jde a jakou má mít míru privatizace užitku.

Ukazatele finanční analýzy se tradičně třídí do pěti oblastí, které vyplývají z podmínek soukromého implicitně ziskového sektoru. Jedná se o oblasti:

- rentability firmy,
- likvidity firmy,
- toku hotovosti,
- financování firmy,
- aktivity firmy.

Kraftová (2002) upozorňuje na nutnost modifikace oblastí tradiční finanční analýzy, jelikož cílem municipálních firem není dosahování zisku, ale provádět svoji činnost, která zpravidla není zisková. Z tohoto důvodu je podstatné zabývat se efektivností v rovině uspokojování potřeb občanů municipia. K hodnocení efektivnosti se používá nákladově přínosová analýza, tzv. CBA (cost-benefit analysis). V CBA analýze se hodnotí celkové přínosy a celkové náklady. Výsledkem CBA analýzy je zjištění modifikované míry hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Způsob financování municipálních firem je dalším důvodem k modifikaci finanční analýzy. Finanční prostředky jsou poskytovány z veřejných rozpočtů jako část z vybraných daní. Municipální firmy se také zabývají otázkou, zda zavést uživatelský poplatek, popřípadě v jaké výši. Hlavní vidinou může být zisk vedlejších finančních zdrojů, avšak důležité je zabývat se tím, zda uživatelský poplatek neodradí jednotlivce od spotřeby, čímž by se takové řešení stalo neefektivním.

Z důvodů uvedených v předešlém odstavci Kraftová (2002) zjišťuje, že ukazatele rentability se u hlavní činnosti municipální firmy vyhodnocují jako míra ztrátovosti. Naopak u doplňkové činnosti se nahlíží na ukazatel striktně. Je důležité, aby se u municipální firmy zhodnotila její soběstačnost neboli finanční autarkie, která vnímá souvislosti mezi financováním, rentabilitou a tokem hotovosti. Poukazuje na potřebu rozšířit výkonnostní ukazatele o ukazatele produkční výkonnosti, která vyjadřuje tvorbu veřejných produktů z hlediska kvantitativní a kvalitativní stránky. Při interpretování výsledků finanční analýzy municipální firmy je potřeba přihlédnout ke specifikům organizace a k odlišnosti jejich účetních dat.

Mezi hlavní podklady pro finanční analýzu municipální firmy řadí Kraftová (2002) účetnictví, jehož cílem je podat věrný a poctivý obraz o ekonomickém subjektu za účelem

zjištění základu daně z příjmů a poté daňové povinnosti. Jeho hlavními funkcemi jsou funkce informační, evidenční, důkazního prostředku a podkladu pro rozhodování. Účetnictví municipálních firem se řídí principy stanovenými v zákoně o účetnictví (ČR, 1991). Patří mezi ně například princip věrného a poctivého zobrazení, princip aktuálnosti, princip kontinuity, princip komplexnosti, princip konzistence, princip historických cen a princip opatrnosti. Účetní jednotka je povinna vést účetnictví v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, je povinna účtovat všechny účetní případy, které se pojí s daným účetním obdobím, vyhotovit a zveřejnit účetní závěrku a splnit archivační povinnost.

Nejdůležitějším účetním výkazem je podle Růčkové (2010) rozvaha, která pomocí bilanční rovnice zachycuje majetek účetní jednotky neboli aktiva a jeho zdroje krytí neboli pasiva k určitému datu. Zpravidla se sestavuje k poslednímu dni účetního období. Vyjadřuje zejména majetkovou situaci firmy, zdroje financování a finanční situaci firmy.

Dalším důležitým účetním výkazem je výkaz zisků a ztrát. Kraftová (2002) výkaz zisků a ztrát definuje jako záznam výnosů a nákladů spojené s účetním obdobím. Obsahuje též hospodářský výsledek, a to ve formě před zdaněním a po odečtení daně z příjmů.

2.1 Ukazatele finanční analýzy municipální firmy

Kraftová (2002) volí takové oblasti finanční analýzy, které shledává jako podstatné a podávají nejvhodnější informace o plnění stanovených cílů, silných a slabých stránkách finančního řízení. Při interpretaci získaných výsledků je zapotřebí vycházet z vnějších a vnitřních podmínek municipální firmy, které se v různých případech liší. Je vybráno sedm oblastí finanční analýzy.

Oblastí autarkie se podle Kraftové (2002) rozumí míra soběstačnosti municipální firmy, která vyplývá z hospodářského výsledku, jenž je u municipálních firem problémový, jelikož nejsou běžně zřizovány za účelem dosažení zisku. Vytváří se na základě dvou přístupů. První je přístup výnosově nákladový, který v sobě aplikuje účetní principy (jako např. aktuálnost) a druhým je přístup příjmově výdajový, který se váže na tok peněžních prostředků. Pro municipální firmy jsou z této oblasti vybrány tyto ukazatele:

- autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů,
- celková autarkie na bázi příjmů a výdajů a její modifikovaná podoba v provozní oblasti,
- míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech.

Druhou oblastí je rentabilita, kterou Růčková (2010) rozumí schopnost firmy tvořit nové zdroje a dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Kraftová (2002) hovoří o rentabilitě v rámci municipálních firem jako o problémové oblasti. Cílem hlavní činnosti municipální firmy není primárně zisk, proto se hodnotí vyrovnanost výnosů a nákladů. Je potřeba si také uvědomit, že municipální firma může realizovat doplňkovou činnost, jejímž cílem je dosahování zisku. Mezi nejdůležitější ukazatele zařazuje:

- rentabilitu nákladů doplňkové činnosti,
- míru pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti.

Třetí zvolenou oblastí je likvidita. Likviditu obecně vysvětluje Kraftová (2002) jako schopnost firmy přeměňovat aktiva v peněžní prostředky a těmi hradit své závazky. U municipálních firem je podstatné hodnotit, v jaké míře se u nich vyskytují zásoby a pohledávky. Na likviditu municipálních firem působí časový cyklus financování. Konkrétně se jedná o cenu veřejného produktu, která je částečně hrazena z podílu vybraných daní. Z toho vyplývají značné výkyvy, které z jedné strany mohou způsobit nesolventnost v případě, že firma získá podíl na daních zpětně, nebo z druhé strany vznik oportunitních nákladů, které vyplynou z nezhodnocování finančního majetku v případě, že firma získá podíl na daních dopředu. Do této oblasti řadí zejména ukazatele:

- okamžité likvidity,
- pohotové likvidity,
- čistého pracovního kapitálu.

Čtvrtá oblast ukazatelů pro municipální firmy je aktivita. „*Ukazatele aktivity hodnotí schopnost využít vložené prostředky, ukazují na vázanost kapitálu v aktivech firmy a jejich míru transformace do žádoucích efektů*“ (Kraftová, 2002). Podle ní jsou důležitým zdrojem pro hodnocení dopadů řízení municipální firmy na její efektivnost, především hospodárnost. Pro municipální firmy doporučuje následující ukazatele aktivity:

- obrat kapitálu,
- míru vázanosti fixních aktiv na výnosech,
- dobu obratu pohledávek.
- poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků,
- rychlost obratu zásob.

Pátou oblastí je financování. Ukazatele financování dělí Kraftová (2002) na ty, co vyhodnocují stabilitu firmy, a ty, co zkoumají její zadluženost. Slouží k optimalizaci nákladů kapitálu. U municipálních firem převyšují převážně vlastní zdroje nad cizími. Cizí zdroje představují především krátkodobé závazky. Zpravidla jde o závazky vůči zaměstnancům, dodavatelům a institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění a vůči státu. Mezi nejdůležitější ukazatele financování patří:

- míra finanční nezávislosti,
- míra věřitelského rizika,
- míra oddlužování,
- síla finanční páky.

Do šesté oblasti ukazatelů finanční analýzy spadají ukazatele investičního rozvoje/útlumu. Podle Kraftové (2002) není jejich význam důležitý u firem se ziskovým motivem, avšak u municipálních firem jim přikládá značný význam. Důvodem je, že municipální firma nefunguje v rámci tržního mechanismu. Rozhodování o veřejném produktu patří veřejné správě, která ho zabezpečuje. Municipální firmy disponují svým majetkem, u kterého je nutné posuzovat jeho stav, zda jeho množství a kvalita je schopna produkovat veřejný produkt. Při hodnocení ukazatelů investičního rozvoje se zjišťuje, zda municipální firma má nebo nemá pořizovat či obnovovat stálá aktiva. V případě útlumu se řeší, zda by majetek nebyl více prospěšný jiné organizaci veřejného sektoru. Patří sem:

- koeficient opotřebení dlouhodobého majetku,
- míra investičního rozvoje.

Poslední oblastí je produktivita. Kraftová (2002) ukazatelům produktivity přisuzuje váhu z důvodu hodnocení ekonomické efektivity produkce municipální firmy. Zkoumají výkonnost a produkční schopnost ve vazbě na práci a kapitál. Přidaná hodnota je čistším ukazatelem produktivity práce než výnosy, který je ovlivněn stanovením ceny veřejného produktu s ohledem na nízkou ovlivnitelnost cen externích nákladů. Jedná se o ukazatele:

- produktivity práce měřené pomocí přidané hodnoty,
- míry zhodnocení celkového kapitálu pomocí přidané hodnoty.

Kraftová (2002) v závěru považuje za důležité nejen správné vyčíslení jednotlivých ukazatelů, ale i přesné interpretování jejich výsledků, ve kterém je zapotřebí brát v potaz specifika municipální firmy. Jenom tak lze docílit adekvátní finanční analýzy.

2.2 Modely klasifikační analýzy municipální firmy

Pro komparaci výsledků finanční analýzy mají podle Kraftové (2002) municipální firmy dvě možnosti. První z nich je vytvoření srovnávací báze dat. Jejím cílem je vymezení skupiny firem, kterých se srovnávání týká. Podle dosažených hodnot se prvky ve skupině seřadí podle váženého součtu, bodové hodnotící škály od jedné do sta anebo metodou komparativní báze hodnot. Druhou, daleko významnější možností komparace, jsou syntetické ukazatele finanční analýzy. Tento přístup detailně sleduje místa představující ohrožení pro firmu. Cílem je vytvořit komplexní pohled na situaci firmy. Jedná se o jeden vzorec, který se skládá z vybraných ukazatelů finanční analýzy. Jednotlivým ukazatelům může být určena váha, která značí jejich významnost ve vzorci.

Modely klasifikační analýzy municipální firmy řadí Kraftová (2002) mezi syntetické ukazatele, avšak poukazuje na jejich odlišnost. Smyslem klasifikačních modelů je volba nejdůležitějších ukazatelů zvolených podle kritéria hodnocení. Výsledky výpočtů zvolených ukazatelů se vyhodnocují podle stanovených mezí a oklasifikují se. Výsledné hodnocení je prostý aritmetický průměr ukazatelů. V případě, kdy jsou jednotlivým ukazatelům stanoveny váhy, pak je výsledkem vážený aritmetický průměr.

Původní klasifikační model využívaný ve Spolkové republice Německo hodnotí firmu v oblasti financování, finanční rentability a rentability celkového kapitálu. Zahrnuje ukazatel míry finanční nezávislosti, míry návratnosti dluhu, výnosovou finanční rentabilitu a rentabilitu celkového kapitálu. Míra finanční nezávislosti hodnotí, jak se podílí vlastní kapitál na celkovém kapitálu, v případě analýzy v této práci se využívá procentuální vyjádření, tedy kolik procent z celkového kapitálu pochází z vlastních zdrojů/vlastního kapitálu. Podle Kraftové (2002) se jedná o stavový okamžikový indikátor, který se zaměřuje na finanční stabilitu. Mírou návratnosti dluhu je chápána schopnost organizace produkovat prostředky na splácení svých dluhů. V případě klasifikačního modelu se zjišťuje, kolik let je potřeba k vyrovnání dluhů organizace. Výnosovou finanční rentabilitou je myšleno, jakého cash flow organizace dosahuje s danými tržbami. Tržbami v tomto případě rozumíme výnosy z činnosti, jako tržby se neberou například výnosy z transferů, které svou podstatou do výnosů patří. Rentabilita celkového kapitálu vyjadřuje, kolik zisku generuje kapitál. Jedná se o ukazatel, který hodnotí hospodaření organizace s majetkem. Míra návratnosti dluhu vystihuje, jakých finančních prostředků musí organizace dosáhnout, aby pokryla své závazky. Vzorce ukazatelů zahrnuje tabulka 5.

Tabulka 5: Přehled škál a stupňů německého klasifikačního modelu

ukazatel		stupnice hodnocení				
		1 velmi dobrý	2 dobrý	3 střední	4 špatný	5 hrozba insolvence
		škály				
míra finanční nezávislosti	VK/K*100	> 30 %	> 20 %	> 10 %	< 10 %	záporná hodnota
výnosová finanční rentabilita	CF/T*100	> 10 %	> 8 %	> 5 %	< 5 %	záporná hodnota
rentabilita celkového kapitálu	EAT/K*100	> 15 %	> 12 %	> 8 %	< 8 %	záporná hodnota
míra návratnosti dluhu	CK/CF	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let

Zdroj: převzato z (Kraftová, 2002)

VK – vlastní kapitál

T – tržby (výnosy z činnosti)

CF – cash flow

K – kapitál

EAT – výsledek hospodaření po zdanění

CK – cizí kapitál

Dále budou rozebrány dva klasifikační modely KAMF a KAMF*. Modely podle Kraftové (2002) reagují na německý klasifikační model, avšak neobsahují žádný ukazatel z něj. První verzí je KAMF, který se zaměřuje na municipální firmy, které nerealizují doplňkovou činnost. Naopak model KAMF* se využívá v případech, kdy municipální firma má doplňkovou činnost. Klasifikační model KAMF* modifikuje model KAMF v prvním ukazateli a přidává další dva. Autarkie v případě KAMF* se zaměřuje čistě na hlavní činnost, v tomto doplňkovou činnost vynechává. Hodnotící škála je totožná se škálou v KAMF. Naopak nákladová rentabilita bere v potaz pouze doplňkovou činnost. Kraftová (2002) ji definuje jako tzv. užitný efekt, který odráží užitečnost produktu pro spotřebitele v rámci kvantity, kvality a ceny, se vstupy, které jsou na produkci použity. Míra pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem doplňkové činnosti hodnotí ziskovost doplňkové činnosti a její schopnost převyšovat ztrátu, která vzniká z hlavní činnosti. Je podstatné zmínit, že tento ukazatel se používá pouze v případě, že hlavní činnost je ztrátová. V případě ziskového výsledku hospodaření hlavní činnosti tento ukazatel postrádá význam. Poslední tři ukazatele kopírují ukazatele z klasifikačního modelu KAMF. U obou klasifikačních modelů nemají ukazatele přiřazenou váhu, tudíž je výsledkem prostý aritmetický průměr. Hodnotící tabulky KAMF a KAMF* se nachází v tabulkách 6 a 7.

Tabulka 6: Přehled škál a stupňů KAMF

ukazatel		stupnice hodnocení				
		1 velmi dobrý	2 dobrý	3 střední	4 špatný	5 hrozba insolvence
		škály				
autarkie	$V/N*100$	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
okamžitá likvidita	$FM/KCK*100$	> 40 % et < 60 %	> 20 % et < 40 %	> 60 %	< 20 %	< 15 %
obrat kapitálu	$V/\emptyset K*100$	> 300 %	> 200 %	> 100 %	> 80 %	< 80 %
produktivita práce	$PH/ON*100$	> 200 %	> 150 %	> 20 %	> 100 %	< 100 %

Zdroj: převzato z (Kraftová, 2002)

V – výnosy   N – náklady   ON – osobní náklady   K – kapitál
 FM – finanční majetek   PH – přidaná hodnota   KCK – krátkodobý cizí kapitál

V tabulce 6 se nachází ukazatele, které KAMF využívá, jejich způsoby výpočtů a hodnotící stupně. KAMF z roku 2002 využívá ukazatele z oblasti autarkie, likvidity, aktivity a produktivity. Prvním ukazatelem je autarkie, která naznačuje, jak municipální firma pokrývá své náklady pomocí dosažených výnosů. Okamžitá likvidita je podle Kraftové (2002) nejpřísnější ukazatel likvidity. Zachycuje schopnost municipální firmy v daném okamžiku dostát svých závazků. Zdravá hodnota je podle ní kolem 20 %, avšak na konci účetního období bývá zpravidla vyšší. Obrat kapitálu vyjadřuje kolikrát se vložený kapitál vrátí pomocí stanoveného ocenění produkce. Z tabulky 6 vyplývá, že se jedná o maximalizační ukazatel. Produktivita práce ukazuje, kolik peněžních jednotek vytvořené přidané hodnoty připadá na osobní náklady municipální firmy.

Tabulka 7: Přehled škál a stupňů KAMF*

ukazatel		stupnice hodnocení				
		1 velmi dobrý	2 dobrý	3 střední	4 špatný	5 hrozba insolvence
		škály				
autarkie HČ	$V_{HČ}/N_{HČ} * 100$	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
nákladová rentabilita DČ	$HV_{DČ}/N_{DČ} * 100$	> 30 %	> 15 %	> 5 %	< 5 %	záporná hodnota
pokrytí ztráty HČ ziskem DČ	$zisk_{DČ}/ztráta_{DČ} * 100$	> 100 %	= 100 %	> 90 %	> 80 %	< 80 %
okamžitá likvidita	$FM/KCK * 100$	>40 % et <60 %	>20 % et <60 %	> 60 %	< 20 %	< 15 %
obraz kapitálu	$V/ØK * 100$	> 300 %	> 200 %	> 100 %	> 80 %	< 80 %
produktivita práce	$PH/ON * 100$	> 200 %	> 150 %	> 120 %	> 100 %	< 100 %

Zdroj: převzato z (Kraftová, 2002)

HČ – hlavní činnost

DČ – doplňková činnost

V – výnosy

N – náklady

ON – osobní náklady

FM – finanční majetek

KCK – krátkodobý cizí kapitál

K – kapitál

PH – přidaná hodnota

HV – hospodářský výsledek

Poslední zkoumaným klasifikačním modelem je $KA_{MF}(2022)$, který se nezaobírá tím, zda municipální realizuje doplňkovou činnost. Kraftová (2022) píše, že v tomto modelu hraje významnou roli čerpání veřejných finančních zdrojů. Proto se municipální firmy rozlišují podle míry provozních transferů na celkových výnosech, které je vyjádřeno v procentech a dělí se do čtyř kategorií. První kategorií jsou municipální firmy s nízkou mírou provozních transferů do 19 %. Druhá kategorie středně nízká zahrnuje municipální firmy s 20% až 49% mírou provozních transferů. Kategorie se středně vysokou mírou provozních transferů zahrnuje municipální firmy s 50 % až 79 % provozních transferů na celkových výnosech. Do poslední kategorie se řadí municipální firmy, které mají nad 80 % míru provozních výnosů, nazývají se municipální firmy s vysokou mírou provozních transferů. Pro tuto kategorii jsou kritéria hodnocení ukazatelů uvedena v tabulce 8.

Tabulka 8: Přehled škál a stupňů klasifikačního modelu $KA_{MF}(2022)$ pro municipální firmy s vysokou mírou provozních transferů

ukazatel		stupnice hodnocení				
		1	2	3	4	5
		výborná	velmi dobrá	dobrá	dostatečná	nedostatečná
		škály				
autarkie	V/N	= 1	(1;1,029)	(0,996;1)	> 1,029	< 0,996
běžná likvidita	OA/KZ	<2,082;2,302)	(2,302;4,475)	(1,375;2,082)	> 4,475	< 1,375
finanční stabilita	VK/K	<0,502;0,554>	(0,554;0,897)	(0,223;0,502)	> 0,897	< 0,223
produktivita kapitálu	PH/K	> 5,934	(3,116;5,934)	<2,82;3,116>	(0,506;2,82)	< 0,506
finanční rentabilita nákladů	CF/N	> 0,058	(0,019;0,058)	<0,013;0,09>	<0;0,013)	< 0

Zdroj: převzato z (Kraftová, 2022)

V – výnosy

N – náklady

OA – oběžná aktiva

K – kapitál

KZ – krátkodobé závazky

VK – vlastní kapitál

PH – přidaná hodnota

Z tabulky 8 vyplývá, jaké ukazatele klasifikační model $KA_{MF}(2022)$ využívá. Ukazatel autarkie hodnotí poměr mezi výnosy a náklady, tedy zda je činnost municipální firmy zisková, či nikoliv. V předešlých klasifikačních modelech se užíval ukazatel okamžité likvidity. V případě $KA_{MF}(2022)$ se hodnotí likvidita běžná, která zhodnocuje, kolik oběžných aktiv má municipální v daný moment k dispozici, aby pokryla své krátkodobé závazky. Finanční stabilita vyhodnocuje firmu z hlediska struktury jejího kapitálu. Konkrétně hodnotí, kolik vlastního kapitálu má v poměru s výší celkového kapitálu. Produktivita kapitálu říká, jak je municipální firma schopna ze svého kapitálu produkovat přidanou hodnotu. Posledním ukazatelem je finanční rentabilita nákladů, která zhodnocuje, jakého zjednodušeného cash flow (tj. hospodářského výsledku, odpisů a změny stavu rezerv) municipální firma dosahuje se svými náklady.

3 ANALÝZA KLASIFIKAČNÍCH MODELŮ

3.1 Popis zvolené metodiky

Cílem analýzy je zjistit rozdílnost výsledků u zvolených organizací v rámci klasifikačních modelů a zda se modely od sebe v liší v případě použití pro zjišťování finanční bonity v regionálním školství. Cílem je také posoudit vhodnost dílčích ukazatelů klasifikačních modelů při aplikaci v regionálním školství a zvolit model, který se nejvíce hodí pro finanční analýzu regionálního školství tak, aby reflektoval specifika této části veřejného sektoru.

Jsou stanoveny tyto výzkumné otázky:

- Dosahuje většina zvolených subjektů v regionálním školství v Pardubickém kraji alespoň středního klasifikačního stupně finanční bonity, tedy intervalu $<1;3>$?
- Existují v klasifikačních modelech ukazatele, které narušují zjišťovaný obraz o finanční bonitě hodnocených subjektů s ohledem na jejich oborová specifika?
- Jaký je rozdíl mezi celkovými průměrnými klasifikacemi základních a mateřských škol v jednotlivých aplikovaných klasifikačních modelech? Jako významný rozdíl bude v této práci považován rozdíl větší než 1.

Hodnocenou oblastí je Pardubický kraj, který se skládá z patnácti obcí s rozšířenou působností (dále též ORP). Jedná se o tyto obce:

- Česká Třebová (dále též CT),	- Pardubice (dále též PCE),
- Hlinsko (dále též HL),	- Polička (dále též PO),
- Holice (dále též HO),	- Přelouč (dále též PR),
- Chrudim (dále též CHR),	- Svitavy (dále též SV),
- Králíky (dále též KR),	- Ústí nad Orlicí (dále též UO),
- Lanškroun (dále též LA),	- Vysoké Mýto (dále též VM),
- Litomyšl (dále též LI),	- Žamberk (dále též ZA).
- Moravská Třebová (dále též MT),	

Podle Vojtěcha Fandy (2022) se na území Pardubického kraje nachází celkem 253 základních a 323 mateřských škol. Pro prováděnou analýzu se jako vzorky vybraly z každé obce s rozšířenou působností dvě spádové samostatné základní školy a jedna mateřská škola. Avšak ORP Králíky mají pouze jednu samostatnou základní školu bez mateřské školy, tudíž druhá základní škola byla vypuštěna. Názvy vybraných organizací, identifikační čísla a ORP, do kterých spadají, jsou vyjmenovány v příloze A.

Prováděná analýza se týká roku 2019, jelikož následující roky v regionálním školství byly ovlivněny pandemií SARS-CoV-2. Školy se zavřely a klasické vyučování „v lavici“ se přesunulo do online prostředí. Pandemie byla důvodem, proč se změnilo finanční a majetkové hospodaření školských zařízení, tudíž by data z let pandemie neumožnila získat věrohodný pohled na jejich hospodaření v období, ve kterém se žáci celý školní rok učí fyzicky ve školách.

U zvoleného vzorku školských zařízení bylo potřeba zjistit účetní data, která zajistí výpočet ukazatelů, které jsou součástí klasifikačních modelů finanční analýzy. Nejjednodušší cestou, jak získat oficiální a validní data, je využití portálu „Monitor státní pokladny“, který zřizuje Ministerstvo financí za účelem zpřístupnění rozpočtových a účetních dat státní správy a samosprávy veřejnosti. Potřebná účetní data pro základní, mateřské školy se nachází v přílohách B a C. Z účetních dat se zjistí, zda subjekt realizuje doplňkovou činnost, z toho pak vyplyne, zda se na daný subjekt aplikuje klasifikační model KAMF, nebo KAMF*. Z účetních dat se také vypočítá míra provozních transferů, pomocí které se zjistí typ organizace a následně jaká klasifikační tabulka bude použita při vyhodnocení klasifikačního modelu $KA_{MF}(2022)$.

Výsledky ukazatelů jednotlivých organizací se porovnávají s příslušnou hodnoticí tabulkou, ve které je hodnocení zařazeno do pěti stupňů, ve které nejnižší klasifikace značí nejlepší finanční bonitu a nejvyšší špatnou. Pro celkové hodnocení bonity se použije prostý aritmetický průměr, jelikož není uvedena váha jednotlivých ukazatelů. Výsledná hodnota spadá do intervalu od jedné do pěti.

Jakmile jsou vypočítané aritmetické průměry klasifikace jednotlivých ukazatelů v modelech, může se provádět komparace mezi nimi, a to směrem horizontálním a vertikálním. Horizontální komparace spočívá v porovnávání výsledků jednotlivých organizací, tedy o které se dá tvrdit, zda bonitní je, či není, což se váže na první část cíle této práce, a to porovnat zvolené školy operujících v regionálním školství v rámci Pardubického kraje z hlediska jejich finanční bonity. V tomto ohledu se vyhodnotí nejlépe a nejhůře hodnocené zařízení a jejich rozdílnost pomocí variačního rozpětí. Jako příklad interpretace dosaženého výsledku jsou určeny příčiny výsledků ukazatelů těchto dvou zařízení. Zjistí se interval, do kterého spadají všechny organizace a jakého celkového průměrného výsledku dosahují.

Vertikální komparace porovnává výsledky jednotlivých ukazatelů analýzy, což se váže na druhou část cíle, tedy porovnat jednotlivé klasifikační modely. Pro zjištění rozdílnosti výsledků jednotlivých ukazatelů v daném klasifikačním modelu se použije grafické vyjádření maxima, minima a variačního rozpětí. Pomocí výsečových grafů se určí četnosti klasifikací

u ukazatelů spadajících do daného klasifikačního modelu, vypočítá se průměrná klasifikace ukazatele a následně se zhodnotí, který ukazatel je v hodnocení finanční bonity regionálního školství nejpřísnější a který je hodnotí naopak pozitivně, popřípadě který ukazatel dosahuje nejrozdílnějších výsledků. Díky tomu se zjistí vhodnost ukazatelů, které klasifikační modely volí.

Tento postup se provede u čtyřech klasifikačních modelů. Nejprve se zhodnotí německý klasifikační model, následovat bude KAMF a v případě, že školské zařízení realizuje doplňkovou činnosti, bude preferován KAMF* a jako poslední $KA_{MF}(2022)$, u kterého je potřeba zhodnotit míru provozních nákladů. Vyhodnocování pro základní školy a mateřské školy bude probíhat zvlášť ve zmíněném pořadí. Potom bude možné vyhodnotit výhody a nevýhody jednotlivých modelů. Určí se, jaký model se pro hodnocení finanční bonity v regionálním školství hodí nejvíce, případně který nebere v potaz specifika školství. Poté bude možné vyhodnotit pořadí základních škol a mateřských škol podle dosažené finanční bonity pomocí průměrného pořadí ze všech využitých klasifikačních modelů s tím, že v případě modelů KAMF a KAMF* se použije ten, který v daném případě bude odpovídat realizaci doplňkové činnosti.

V závěrečném hodnocení se pro vyhodnocení finanční bonity použije průměrné dosažené pořadí subjektů v klasifikačních modelech, které se seřadí a určí se finální pořadí. Pro vertikální komparaci se využijí získané četnosti v ukazatelích klasifikačních modelů a zhodnotí se vhodnost jejich aplikace. Z této komparace se určí vhodnost klasifikačního modelu a dojde na zodpovězení výzkumných otázek.

3.2 Využití německého klasifikačního modelu při hodnocení finanční bonity v regionálním školství

Základní školy

Na základě účetních dat (viz příloha B) byly vypočteny jednotlivé ukazatele německého klasifikačního modelu a následně byly ukazatele každého hodnoceného subjektu oklasifikovány. Tabulka 9 prezentuje výsledné hodnocení dílčích ukazatelů včetně průměru, který představuje celkové hodnocení bonity školy.

Tabulka 9: Hodnocení základních škol německým klasifikačním modelem

Ukazatel	CT1	CT2	HL1	HL2	HO1	HO2	CHR1	CHR2	KR1	KR2	LA1	LA2	LI1	LI2	MT1
míra finanční nezávislosti	1	1	1	1	2	1	2	1	2	-	1	1	3	1	1
výnosová finanční rentabilita	4	4	4	4	4	4	4	4	4	-	4	4	4	4	4
rentabilita celkového kapitálu	4	4	3	4	4	4	4	5	4	-	4	4	4	4	4
míra návratnosti dluhu	5	3	2	5	5	-	5	3	5	-	4	4	5	5	5
průměr	3,50	3,00	2,50	3,50	3,75	3,00	3,75	3,25	3,75	-	3,25	3,25	4,00	3,50	3,50
Ukazatel	MT2	PCE1	PCE2	PO1	PO2	PR1	PR2	SV1	SV2	UO1	UO2	VM1	VM2	ZA1	ZA2
míra finanční nezávislosti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
výnosová finanční rentabilita	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
rentabilita celkového kapitálu	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	1
míra návratnosti dluhu	5	3	5	2	-	5	2	2	5	5	1	5	5	5	1
průměr	3,50	3,00	3,50	2,75	3,00	3,50	2,75	2,75	3,50	3,50	2,50	3,50	3,75	3,50	1,75

Zdroj: vlastní zpracování

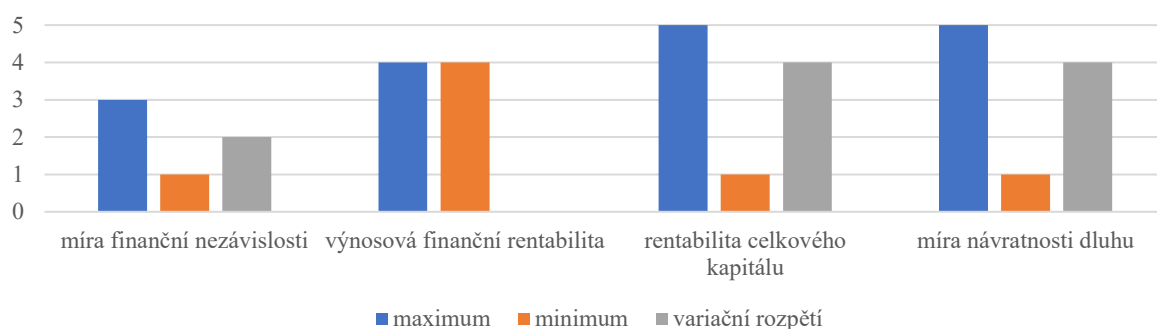
Pokud se hodnocení rozebere z pohledu jednotlivých organizací, tak se konečná hodnota klasifikačního modelu vyjádřena aritmetickým průměrem pohybuje v intervalu od 1,75 do 4. Nejlépe hodnocenou organizací je Základní škola Česká Rybná (v tabulce 9 ZA2), která spadá pod obec s rozšířenou působností Žamberk. Odlišuje se výsledek výnosové finanční rentability, která je dána nízkým cash flow. Hodnota tohoto ukazatele je 3,15, proto je klasifikována jako „špatná“. V porovnání s ostatními se tento ukazatel hodnotou nijak neliší. Ostatní ukazatele jsou klasifikovány jako „velmi dobré“. Podstatný je však pohled na poslední dva ukazatele, které patří do stupně velmi dobrý. Rentabilita celkového kapitálu je ovlivněná tím, že organizace nedisponuje velkým objemem celkového kapitálu. Protože organizace nemá k dispozici velký objem celkového kapitálu, nemůže mít ani velký objem cizího kapitálu. Z toho důvodu dosahuje míra návratnosti dluhu 2,8 roku.

Nejhůře hodnocenou základní školou je Základní škola Cerekvice nad Loučnou (v tabulce 9 LI1), která dosáhla hodnocení 4, které se dá slovně ohodnotit jako „špatný“. Oproti ostatním organizacím dosahuje „středního“ výsledku u ukazatele míry finanční nezávislosti. Podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu dosahuje 17,21 %. Zbytek kapitálu této základní školy je kryta z cizích zdrojů.

Důvodem, proč u základních škol HO1 a PO2 chybí klasifikace míry návratnosti dluhu, je fakt, že jejich cash flow nabývá nulových hodnot a z toho důvodu se nemůže poměrový ukazatel vypočítat. Jejich aritmetický průměr je vypočítán pouze ze tří ukazatelů.

Průměrný výsledek klasifikačního modelu je 3,25. Tento model hodnotí základní školy jako „střední“ až „středně špatný“. Z tabulky 9 jsou zřejmé výjimky, které se od průměru liší. Mezi ně se řadí například ZA2 a UO2, jejichž výsledné hodnoty vychází lépe než průměr. Druhým příkladem je LI1, HO1, CHR1, KR1 a VM2, které mají nadprůměrný výsledek, který ale značí „špatnou“ finanční bonitu.

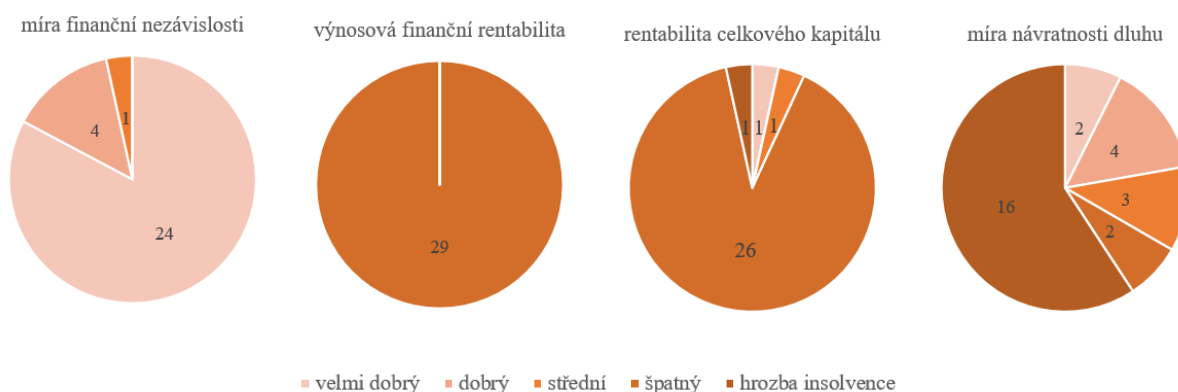
První možností, jak zhodnotit jednotlivé ukazatele klasifikačního modelu, je zjištění maximálního a minimálního stupně, kterého hodnota ukazatele dosáhla. Rozdílnost výsledků pak zobrazuje variační rozpětí, které se vypočítá jako rozdíl mezi maximem a minimem ukazatele.

Obrázek 6: Maximum, minimum a variační rozpětí klasifikace ukazatelů německého klasifikačního modelu ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku 6 vyplývá, že největšího rozdílu výsledků dosahovaly základní školy u ukazatelů rentability celkového kapitálu a míry návratnosti dluhu, s minimem jedna a maximem pět. Důvodem „velmi dobrého“ výsledku v rentabilitě celkového kapitálu může být již zmíněný nízký kapitál, který byl popsán v případě Základní školy ZA2. Základní škola UO2 má naopak vyšší cash flow, který zapříčinil „velmi dobrý“ výsledek u ukazatele míry návratnosti dluhu. Obdobných výsledků dosahovaly základní školy v oblasti míry finanční nezávislosti a v případě výnosové finanční rentabilitě všechny základní školy obdržely stejné hodnocení. Následuje zjišťování četností klasifikací v ukazatelích německého klasifikačního modelu, jak vyplývá z metodiky.

Obrázek 7: Četnosti klasifikací ukazatelů německého klasifikačního modelu ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Největší různorodost hodnocení je představen na obrázku 7 v grafu „míra návratnosti dluhu“. Šestnáct základních škol se potýká s hrozbou insolvence, u dvou je míra návratnosti dluhu hodnocena jako „špatná“, u třech jako „střední“, u čtyřech „dobrá“ a u dvou „velmi dobrá“. Základní školy průměrně dosahují hodnocení 3,7 v oblasti míry návratnosti dluhu, což se vnímá spíše jako špatný výsledek.

V oblasti výnosové finanční rentability všechny základní školy obdržely „špatné“ hodnocení a vychází jako nejhůře hodnocený ukazatel. V případě rentability celkového kapitálu z obrázku 7 vyplývá, že většina základních škol dosahuje „špatných“ hodnocení v těchto oblastech klasifikačního modelu. Tomu odpovídá průměrné hodnocení těchto ukazatelů ve výši 3,96. To samé platí o rentabilitě celkového kapitálu s celkovým průměrem 3,9. Míra finanční nezávislosti se jeví jako ukazatel s nejlepší klasifikací. Čtyři základní školy dosahují „dobrých“ výsledků a pouze jedna „středních“. Celkový průměr je stanoven na 1,21.

Mateřské školy

Na základě účetních dat (viz příloha C) byly vypočteny jednotlivé ukazatele německého klasifikačního modelu a následně byly ukazatele každého hodnoceného subjektu oklasifikovány, což prezentuje tabulka 10 včetně průměru, který představuje celkové hodnocení bonity mateřské školy.

Tabulka 10: Hodnocení mateřských škol německým klasifikačním modelem

Ukazatel	CT	HL	HO	CHR	KR	LA	LI	MT	PCE	PO	PR	SV	UO	VM	ZA
míra finanční nezávislosti	1	1	1	1	2	1	1	4	1	2	1	3	1	1	1
výnosová finanční rentabilita	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
rentabilita celkového kapitálu	4	4	3	4	4	4	5	5	4	5	3	4	4	4	4
míra návratnosti dluhu	5	4	2	3	3	4	1	1	3	1	2	5	3	-	3
průměr	3,50	3,25	2,50	3,00	3,25	3,25	2,75	3,50	3,00	3,00	2,50	4,00	3,00	3,00	3,00

Zdroj: vlastní zpracování pomocí

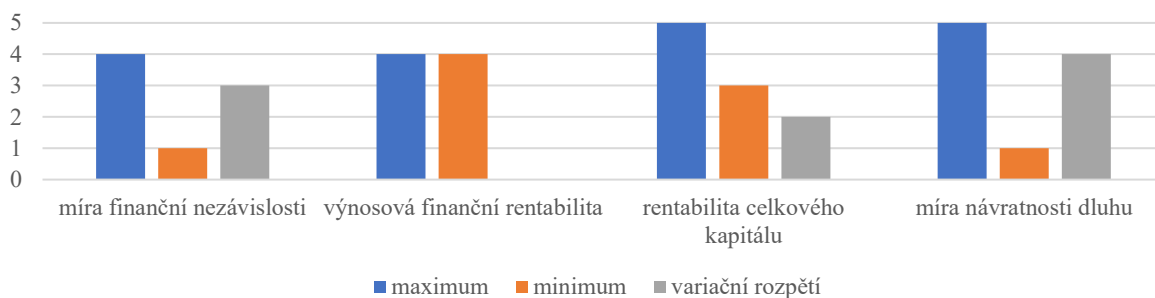
Po porovnání ukazatelů finanční analýzy mateřských škol s hodnotící tabulkou německého modelu se získají výsledky německého klasifikačního modelu aplikovaný na mateřské školy v tabulce 10. Výsledná hodnota klasifikačního modelu mateřských škol, vyjádřená prostým aritmetickým průměrem, se nachází v intervalu od 2,5 do 4. S nejlepším hodnocením vychází Mateřská škola Dolní Ředice (v tabulce 10 HO) spadající pod obec s rozšířenou působností Holice a Mateřská škola Valy (v tabulce 10 PR) z obce s rozšířenou působností Přelouč. Obě zmíněné dosahují v ukazatelích stejných klasifikací 2,50. Dá se říct, že mají podobnou strukturu majetku a obdobné hospodaření s ním. V porovnání, jakým objemem kapitálu disponují, dosahují poměrně vysokého zisku oproti ostatním, proto jsou nejlépe hodnocené v oblasti rentability celkového kapitálu.

Naopak nejhorší hodnocení se známkou čtyři patří Mateřské škole Dětrichov (v tabulce 10 SV) spadající pod obec s rozšířenou působností Svitavy. Velký podíl na tom má míra návratnosti dluhu, která o této mateřské škole říká, že s takovým cash flow bude dluhy splácet 40,2 let. Míra finanční nezávislosti je ohodnocena stupněm tři. Pouze 18,11 % z celkového kapitálu představují vlastní zdroje.

Nulový cash flow zapříčinil vynechání výpočtu míry návratnosti dluhu u mateřské školy VM, tudíž se výsledná známka skládá pouze ze tří ukazatelů. Zároveň je potřeba poukázat na Mateřské školy Sedmikráska (LI), Linhartice (MT) a Trpín (PO), jejichž míra návratnosti dluhu dosahuje záporných hodnot. Klasifikační model toto hodnotí jako „velmi dobré“, avšak výsledek nelze správně interpretovat.

Výsledný aritmetický průměr výsledků všech mateřských škol je 3,10, což je lepší výsledek než u základních škol, které průměrně dosahovaly hodnocení 3,25. Variační rozpětí, tedy rozdíl mezi nejhůře a nejlépe hodnocenou mateřskou školou, je 1,5.

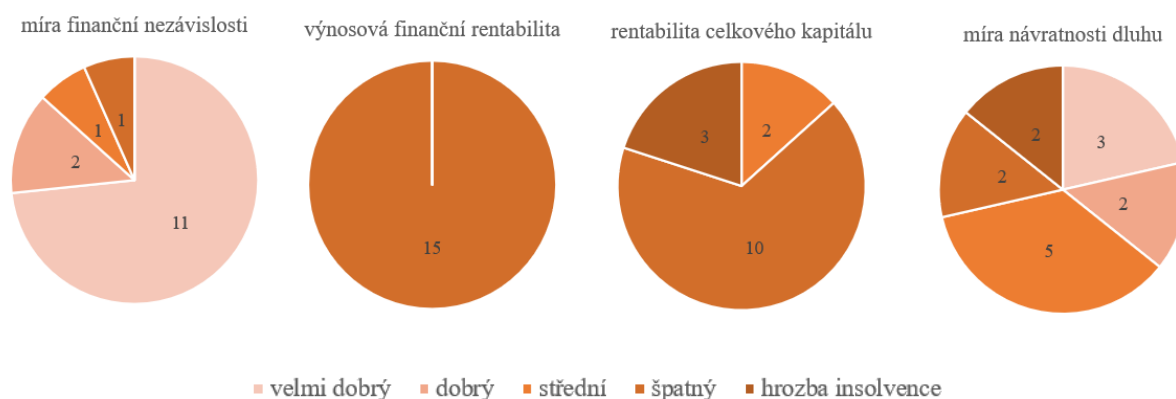
Variační rozpětí, minimum a maximum jednotlivých ukazatelů klasifikačního modelu mateřských škol se nachází na obrázku 8.

Obrázek 8: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů německého klasifikačního modelu MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Největší rozdílnost je spatřena u míry návratnosti dluhu, kde rozdíl mezi maximem a minimem je 4. Velkou roli sehrává výsledek hospodaření před zdaněním, který je součástí výpočtu cash flow a u mateřských škol se liší. Dalším důvodem je velikost cizího kapitálu. Podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu ovlivnil míru finanční nezávislosti, která má maximální hodnotu čtyři a minimální jedna. Důvodem je rozdílná struktura majetku a peněžních prostředků z pohledu jejich zdrojů krytí. Nejmenší rozdíly vykazuje ukazatel výnosové finanční rentability.

Obrázek 9: Četnosti klasifikací ukazatelů německého klasifikačního modelu MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Největší rozdílnosti v hodnocení mateřských škol klasifikačním modelem je vidět na obrázku 9 v grafu „míra návratnosti dluhu“. Nejvíce je dosahováno „středního“ hodnocení, následuje „velmi dobré“ hodnocení, které je zastoupeno třemi mateřskými školami. Ostatní hodnocení mají stejný počet zastoupení. Průměrně v tomto ukazateli dosahovaly mateřské školy 2,66. Mateřské školy nejlépe dosahovaly hodnocení v míře finanční nezávislosti, a to v průměru 1,46. Jedenáct mateřských škol má v tomto ohledu „velmi dobré“ hodnocení. Naopak „špatně“ si vedly v oblastech výnosové finanční rentability a rentability celkového kapitálu. Průměrně dosahovaly hodnot 4, respektive 4,06. Největší zastoupení v obou případech má klasifikace čtyři.

3.3 Využití KAMF a KAMF* pro hodnocení finanční bonity v regionálním školství

Základní školy

Vzorek operujících základních škol v Pardubickém kraji se nachází v tabulce 9, ze které jsou vybrány pouze ty, které nerealizují doplňkovou činnost. Jde o tyto základní školy:

- Základní škola Holice, Holubova 47 (HO2)
- Základní škola Nasavrky (CHR2)
- Základní škola Cerekvice nad Loučnou (LI1)
- Základní škola Jevíčko (MT1)
- Základní škola Borová (PO2)
- Základní škola Přelouč, Smetanova 1509 (PR1)
- Základní škola Vendolí (SV2)
- Základní škola Ústí nad Orlicí, Školní 75 (UO1)
- Základní škola Žamberk, 28. října 581 (ZA1)
- Základní škola Česká Rybná (ZA2)

Výsledky ukazatelů základních škol se porovnají s hodnotící tabulkou modelu KAMF a získají se hodnoty z tabulky 11 i s celkovým průměrem, kterého jednotlivé základní školy dosáhly.

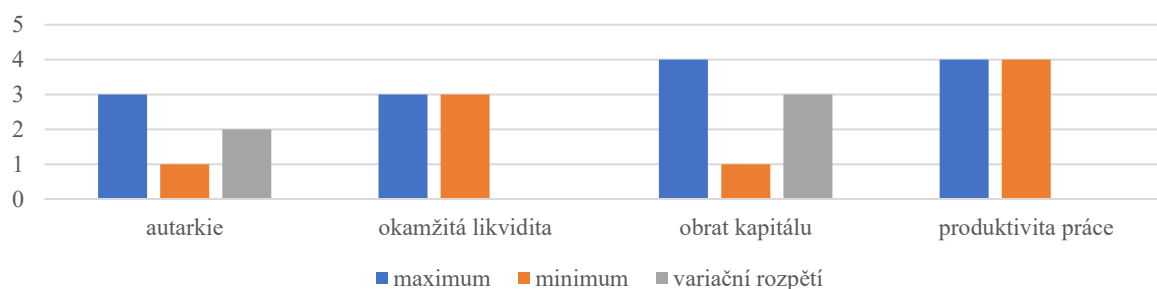
Tabulka 11: Hodnocení základních škol modelem KAMF

ukazatel	HO2	CHR2	LI1	MT1	PO2	PR1	SV2	UO1	ZA1	ZA2
autarkie	2	3	1	1	2	1	1	2	1	1
okamžitá likvidita	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
obrat kapitálu	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1
produktivita práce	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
průměr	2,50	3,50	2,25	2,25	2,50	2,25	2,25	2,50	2,25	2,25

Zdroj: vlastní zpracování

Model KAMF nejlépe hodnotí rovnou šest základních škol s klasifikací 2,25. Všechny získávají klasifikaci v oblasti autarkie 1, okamžité likvidity 3, obratu kapitálu 1 a produktivity práce 4. „Velmi dobré“ hodnocení autarkie vyplývá z kladného výsledku hospodaření. Na krytí svých krátkodobých závazků tyto základní školy drží příliš mnoho krátkodobého finančního majetku, konkrétně více než šedesát procent, což je z hlediska hospodaření bráno jako neefektivní, a proto obdržely „střední“ hodnocení. „Velmi dobře“ je ohodnocen obrat kapitálu, který je dán vysokými výnosy v poměru na kapitál v jejich držení. Většina těchto základních škol dosahují téměř nulové přidané hodnoty, která je v porovnání s osobními náklady velmi nízká, a proto obdržely „špatné hodnocení“ v oblasti produktivity práce.

Základní škola s nejhorší finanční bonitou podle klasifikačního modelu KAMF obdržela klasifikaci 3,5. Jedná se o Základní školu Nasavrky (v tabulce 11 CHR2), která spadá pod obec s rozšířenou působností Chrudim. Hospodářský výsledek této školy je mírně záporný, což se odráží ve „středním“ hodnocení autarkie. Standardní hodnota okamžité likvidity podle klasifikačního modelu KAMF by se měla nacházet v intervalu od 40 % do 60 %. Základní škola CHR2 dosahuje 154 %, znamená to, že drží velké množství krátkodobého finančního majetku v porovnání se svými krátkodobými závazky, proto získává „střední“ hodnocení v tomto ukazateli. Oproti ostatním školám hospodaří s mnohem větším množstvím kapitálu, které se projevuje ve „špatném“ hodnocení obratu kapitálu. I přes to, že oproti ostatním dosahuje vyšších odpisů, nedosahuje přidaná hodnota dostatečné výše, aby v ukazateli produktivity práce dosáhla základní škola CHR2 lepšího hodnocení než „špatného“. Základní školy v rámci klasifikačního modelu KAMF získaly průměrné hodnocení 2,43.

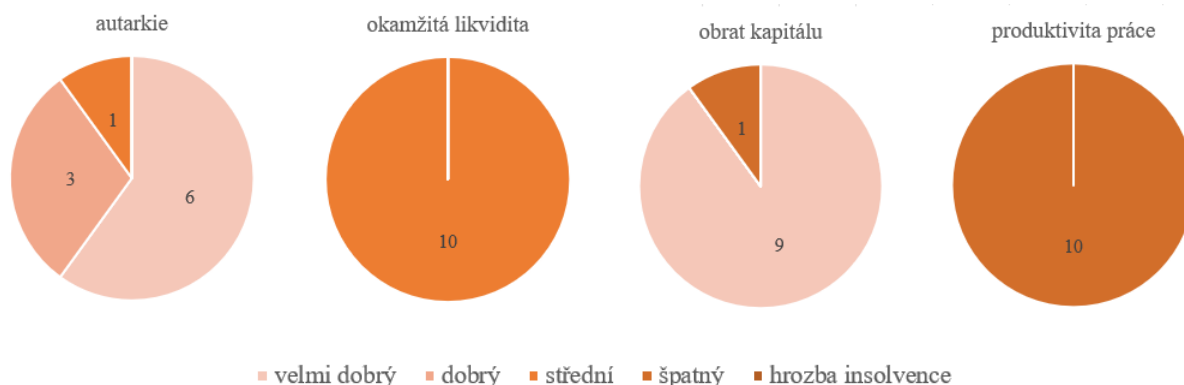

Obrázek 10: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu KAMF ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku 10 se nachází maxima, minima a variační rozpětí ukazatelů modelu KAMF u základních škol. Stejných výsledků základní školy dosahovaly u produktivity práce a okamžité likvidity, nejedná se o pružné ukazatele. Naopak největších rozdílů bylo dosaženo

u ukazatele obratu kapitálu, u kterého dosáhlo variační rozpětí čtyř klasifikačních stupňů. Tento ukazatel také uložil nejpřísnější hodnocení, které upozorňuje na hrozbu insolvence. Oblast autarkie dosáhla maxima v hodnotě tři a minima v hodnotě jedna. I když je variační rozpětí v pořadí druhé největší, nejedná se o veliký rozdíl, který by naznačoval různorodost základních škol v oblasti autarkie.

Obrázek 11: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu KAMF ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku 11 se nachází grafy četností jednotlivých ukazatelů modelu KAMF základních škol. Všechny základní školy dostaly „střední“ hodnocení u okamžité likvidity. Stejné hodnocení dostaly všechny školy také v oblasti produktivity práce, akorát o stupeň horší, respektive „špatné“. Tyto dva ukazatele se dají zhodnotit jako nepružné. V případě obratu kapitálu se jedná o nejlépe hodnocený ukazatel. Devět škol obdrželo nejlepší hodnocení a jedna „špatné“. V průměru tento ukazatel získal výslednou klasifikaci 1,3. Obdobně vychází i autarkie. Šest základních škol hodnotí KAMF „velmi dobře“, tři „dobře“ a jedna „středně“. Průměrné hodnocení tohoto ukazatele je 1,5.

Jak již bylo zmíněno klasifikační model KAMF* se využívá pouze v případě, kdy organizace provádí doplňkovou činnost. V případě základních škol se jedná o devatenáct subjektů, jejichž hodnocení se po porovnání s hodnotící tabulkou nachází v tabulce 12.

Tabulka 12: Hodnocení základních škol modelem KAMF*

Ukazatel	CT1	CT2	HL1	HL2	HO1	CHR1	KR1	LA1	LA2	LI2
autarkie HČ	1	1	1	3	1	5	3	1	2	3
nákladová rentabilita DČ	4	4	4	1	4	3	1	1	1	2
pokrytí ztráty HČ ziskem DČ	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1
okamžitá likvidita	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
obrat kapitálu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
produktivita práce	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
průměr	2,60	2,60	2,60	2,17	2,60	2,83	2,17	2,00	2,20	2,33
ukazatel	MT2	PCE1	PCE2	PO1	PR2	SV1	UO2	VM1	VM2	
autarkie HČ	1	1	2	1	1	2	1	1	3	
nákladová rentabilita DČ	5	1	4	2	4	1	3	4	1	
pokrytí ztráty HČ ziskem DČ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
okamžitá likvidita	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
obrat kapitálu	1	1	1	5	4	5	5	1	1	
produktivita práce	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
průměr	2,80	2,00	2,80	3,00	3,20	3,00	3,20	2,60	2,17	

Zdroj: vlastní zpracování

HČ – hlavní činnost

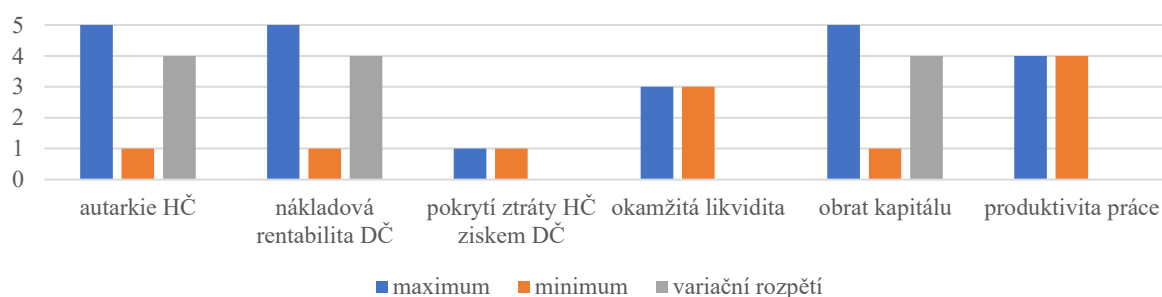
DČ – doplňková činnost

Jako první je potřeba upozornit na ukazatel pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem doplňkové činnosti, který se využívá pouze za předpokladu, že výsledek hospodaření hlavní činnosti je ztráta. Hlavní činnosti je ztrátová u základních škol HL2, CHR1, KR1, LI2 a VM2. Ve zbylých se tento ukazatel vynechává a nezapočítává se do průměru, místo šesti ukazatelů se průměruje pouze pět.

Nejlépe hodnocenými základními školami se staly Základní škola Horní Čermná (v tabulce 12 LA1) spadající pod obec s rozšířenou působností Lanškroun a Základní škola Pardubice, Benešovo náměstí 590 (v tabulce 12 PCE1), která se nachází v obci s rozšířenou působností Pardubice. Obě dosáhly hodnocení 2, které finanční bonitu hodnotí jako „dobrou“. Ani jedna z těchto dvou nehospondaří se ztrátou v hlavní činnosti, proto se nepočítá ukazatel pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem doplňkové činnosti. V pěti ukazatelích dovršují stejné klasifikace. Výnosy hlavní činnosti mírně převyšují náklady hlavní činnosti, proto se autarkie hlavní činnosti hodnotí „velmi dobře“. Stejnou klasifikací je ohodnocena nákladová rentabilita doplňkové činnosti, která vyjadřuje o kolik procent převyšuje hospodářský výsledek doplňkové činnosti oproti nákladům doplňkové činnosti. V případě PCE1 náklady převyšují hospodářský výsledek o 47 %. Okamžitá likvidita dosáhla hodnocení, jako všechny ostatní základní školy, to samé platí o produktivitě práce. Obrat kapitálu u obou dosahuje přes 600 %. Tento ukazatel ovlivnily velmi vysoké výnosy u obou základních škol, které šestkrát převyšují průměrný kapitál.

Nejhoršího hodnocení 3,2 dosáhly Základní škola Choltice (v tabulce 12 PR2) a Základní škola Dolní Dobrouč (v tabulce 12 UO2), která oproti nejlépe hodnoceným selhala v ukazateli obratu kapitálu, ze kterého vyplývá, že tato základní škola je ohrožena insolvencí. Základní škola PR2 neobstála v nákladové rentabilitě doplňkové činnosti, ze které vyplývá, že s takovými náklady, které doplňková činnost základní školy PR2 vykazuje, dosahuje velmi malého zisku. Oproti základní škole UO2 dosahuje o stupeň lepší klasifikace v oblasti obratu kapitálu, což je ale pořád ohodnoceno negativně.

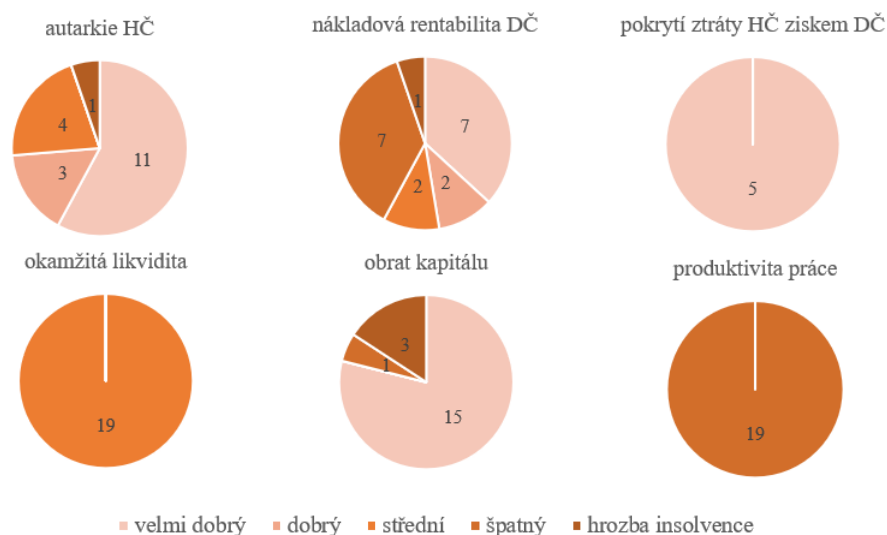
Celkový průměr všech škol je 2,57, proto sedá říct, že základní školy tento model hodnotí „středně dobře“. Je to o něco horší hodnocení než to, které u základních škol s doplňkovou činností vyhodnotil klasifikační model KAMF s průměrnou klasifikací 2,4.

Obrázek 12: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu KAMF* ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Jak zobrazuje obrázek 12 největšího variačního rozpětí v modelu KAMF* dosahují ukazatele autarkie hlavní činnosti, nákladová rentabilita doplňkové činnosti a obrat kapitálu. U těchto ukazatelů dosahovaly základní školy jak nejlepší klasifikace, tak i té nejhorší. Variační rozpětí dosahuje čtyř klasifikačních stupňů. Naopak základní školy u ukazatelů pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem doplňkové činnosti a produktivita práce nevykazují rozdílné výsledky, maximální a minimální klasifikace dosahují stejných stupňů.

Obrázek 13: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu KAMF* ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku 13 se nachází grafy četností klasifikací ukazatelů modelu KAMF* u základních škol. Ukazatele pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem doplňkové činnosti, okamžitá likvidita a produktivita práce ukazují, že všechny základní školy se zařadily do jedné klasifikace. V případě prvního zmíněného pět základních škol, které mají hlavní činnosti ztrátovou, je ohodnoceno prvním klasifikačním stupněm. „Špatných“ výsledků dosahovaly průměrně všechny základní školy v okamžité likviditě a v produktivitě práce všechny obdržely průměrně nejnegativnější klasifikaci, což způsobila nízká přidaná hodnota. Průměrný výsledek všech základních škol u těchto tří zmíněných ukazatelů jsou zřejmé z obrázku 22. Průměrné hodnoty 1,79 získaly základní školy v oblasti autarkie hlavní činnosti a obratu kapitálu. Jedná se o ukazatele s nejlepšími klasifikacemi. Nejrůznějších výsledků dosáhly základní školy u ukazatele nákladové rentability doplňkové činnosti, jehož průměr dosahuje 2,63. Sedm základních škol dosáhlo na nejlepší hodnocení, dvě na „dobré“ hodnocení, dvě byly hodnoceny neutrálně, sedm „špatně“ a jedna se potýká s hrozbou insolvence.

Mateřské školy

Co se týče mateřských škol, pouze jedna realizuje doplňkovou činnost. Jedná se o Mateřskou školu Lentilka z Ústí nad Orlicí. Klasifikace po aplikaci modelu KAMF se nachází v tabulce 13.

Tabulka 13: Hodnocení mateřských škol modelem KAMF

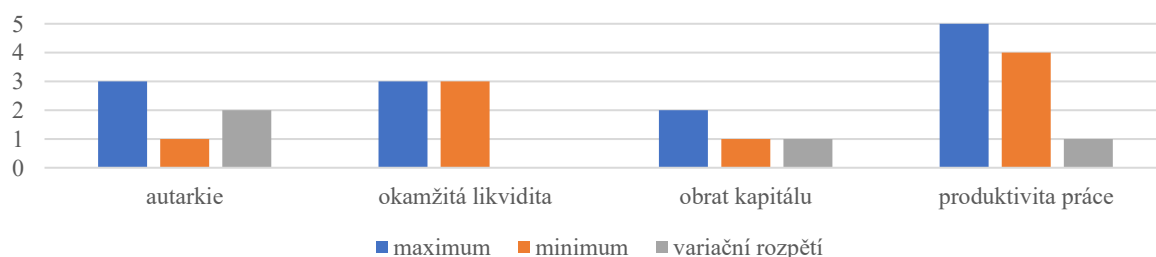
ukazatel	CT	HL	HO	CHR	KR	LA	LI	MT	PCE	PO	PR	SV	VM	ZA
autarkie	1	1	1	1	1	1	3	3	1	3	1	1	2	1
okamžitá likvidita	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
obrat kapitálu	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
produktivita práce	4	4	4	4	4	4	5	5	4	5	4	4	4	4
průměr	2,25	2,25	2,25	2,25	2,50	2,25	3,00	3,00	2,25	3,00	2,25	2,25	2,50	2,25

Zdroj: vlastní zpracování

Model KAMF nejlépe vyhodnotil devět mateřských škol s výsledkem 2,25. Jedná se o mateřské školy CT, HL, HO, CHR, LA, PCE, PR, SV a ZA. Stejně jako nejlépe hodnocené základní školy tímto modelem, všechny mateřské školy obdržely ve stejných ukazatelích známky jedna, tři, jedna a čtyři. Jejich „velmi dobrý“ výsledek autarkie říká, že aktivita těchto devíti mateřských škol dosahuje ziskové činnosti. „Střední“ klasifikace okamžité likvidity vychází z držení velkého množství krátkodobého finančního majetku oproti krátkodobým závazkům. Znamená to, že nadbytečné finanční prostředky nevyužité ke krytí krátkodobých závazků by mohly být využity někde jinde. Jejich přístup je brán jako neefektivní. Prvního klasifikačního stupně dosáhly v obratu kapitálu, který značí že se svým průměrným kapitálem dosahují velmi dobrých výnosů. Nízká přidaná hodnota se projevuje ve „špatném“ hodnocení produktivity práce.

Nejhoršího hodnocení 3 dosáhly Mateřská škola Sedmíkráska (v tabulce 13 LI), Mateřská škola Linhartice (v tabulce 13 MT) a Mateřská škola Trpín (v tabulce 13 PO). Ve všech ukazatelích mají stejné výsledky, a to 3, 3, 1 a 5. Od ostatních se odlišují „střední“ klasifikací v ukazateli autarkie, jelikož tyto subjekty dosahují ztrátové činnosti. Ztrátová činnost ovlivnila také produktivitu práce, která dosahuje záporných hodnot a v porovnání s ostatními získávají o stupeň horší klasifikaci.

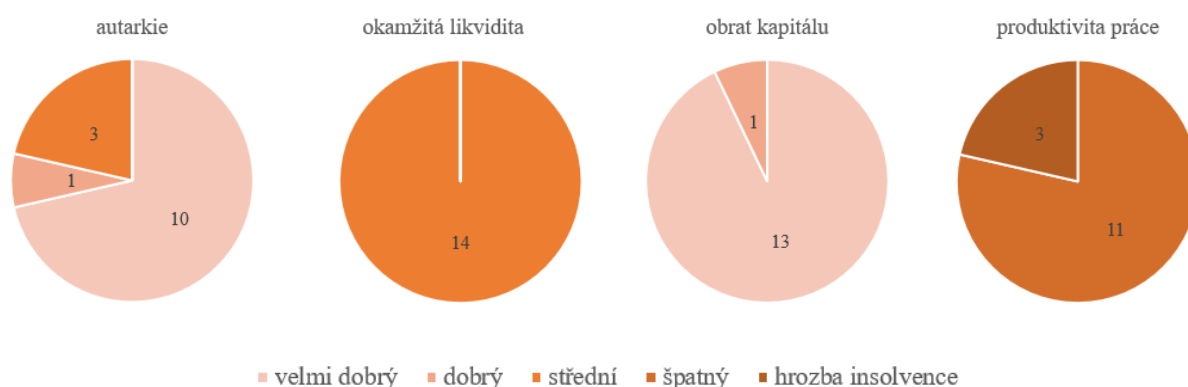
Mateřské školy průměrně dosáhly klasifikace 2,5, která značí „středně dobré“ slovní ohodnocení. Jejich finanční bonita nedosahuje příliš rozdílných výsledků.

Obrázek 14: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu KAMF MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 14 ukazuje maxima, minima a variační rozpětí ukazatelů klasifikačního modelu KAMF mateřských škol. Všechny mateřské školy nabyly stejné hodnoty v okamžité likviditě, tedy klasifikace tři. Negativní hodnocení získaly v oblasti produktivity práce, kde variační rozpětí činí jeden klasifikační stupeň. Naopak celkem pozitivně mateřské školy ohodnotil ukazatel autarkie, v němž dosáhly mateřské školy rozdílu minima a maxima dvou hodnotících stupňů. Největší rozdíly vykazují mateřské školy v ukazateli autarkie.

Obrázek 15: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu KAMF MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Grafy na obrázku 15 implikují četnosti klasifikací jednotlivých ukazatelů klasifikačního modelu KAMF v mateřském školství. Deset mateřských škol získalo „velmi dobré“ hodnocení v autarkii, jedna „dobré“ a nejhůře byly ohodnoceny tři mateřské školy „střední“ klasifikací. Průměr tohoto ukazatele je 1,5. Všechny mateřské školy obdržely „střední“ hodnocení v okamžité likviditě. Projev středního hodnocení okamžité likvidity byl popsán výše, nejedná se o ohrožující stav, je ale brán jak velmi neefektivní. „Velmi dobrého“ hodnocení dosahovaly mateřské školy v ukazateli obratu kapitálu, kde na tuto klasifikaci dosáhlo třináct z nich. Jedna obdržela „dobré“ hodnocení. Průměrně mateřské školy v ukazateli obratu kapitálu dosahovaly 1,07 klasifikace. Nejhůře hodnocenou oblastí je produktivita práce s průměrem 4,2. Jedenáct mateřských škol dosahuje „špatné“ produktivity práce a tři z nich obdržely nejhůře stupeň.

Mateřská škola Lentilka z Ústí nad Orlicí provádí doplňkovou činnost. Z toho důvodu se rozeberou její výsledky z klasifikačního modelu KAMF*, který je pro tyto municipální firmy primárně určen. Ukazatel míry pokrytí ztráty hlavní činnosti ziskem doplňkové činnosti není počítán, jelikož výsledek hospodaření hlavní činnosti této mateřské školy není ztrátový, a proto je v tabulce 14 ukazatel vynechán.

Tabulka 14: Výsledky modelů KAMF a KAMF* u Mateřské školy Lentilka Ústí nad Orlicí

UO	autarkie HČ	nákladová rentabilita DČ	okamžitá likvidita	obrat kapitálu	produktivita práce	průměr
KAMF*	1	1	3	5	4	2,8

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 14 demonstruje klasifikační model KAMF* u mateřské školy UO. „Velmi dobrého“ hodnocení dosáhla v ukazatelích autarkie hlavní činnosti a nákladové rentability doplňkové činnosti. Její hlavní činnosti dosahuje zisku a výnosy doplňkové činnosti mnohonásobně převyšují náklady doplňkové činnosti. Okamžitá likvidita je ohodnocena třetím klasifikačním stupněm. Obrat kapitálu pro Mateřskou školu Lentilka představuje hrozbu, jelikož disponuje s velkým množstvím průměrného kapitálu. Produktivita práce je z důvodu vysokých osobních nákladů ohodnocena čtvrtým klasifikačním stupněm. Celkově tato mateřská škola obdržela konečnou klasifikaci 2,8.

3.4 Využití $KA_{MF}(2022)$ pro hodnocení finanční bonity v regionálním školství

Základní školy

Jako první subjekty se vyhodnotí základní školy. Z metodiky vyplývá, že je v tomto modelu nutné vypočítat míru provozních transferů, podle které se vybere klasifikační tabulka. Míra provozních transferů u všech základních škol vychází jako vysoká, jelikož její výše přesahuje 80 %. Proto volíme klasifikační tabulku pro subjekty s vysokou mírou provozních transferů.

Tabulka 15: Hodnocení základních škol modelem $K_{AMF}(2022)$

ukazatel	CT1	CT2	HL1	HL2	HO1	HO2	CHR1	CHR2	KR1	KR2	LA1	LA2	LI1	LI2	MT1
autarkie	2	2	2	2	2	1	2	3	2	-	2	2	2	2	2
běžná likvidita	3	3	3	3	3	3	5	3	3	-	1	3	5	3	3
finanční stabilita	3	3	1	3	3	3	3	4	3	-	3	3	5	3	3
produktivita kapitálu	2	2	3	2	3	2	1	4	4	-	2	2	1	2	2
finanční rentabilita nákladů	4	2	2	4	4	4	4	4	4	-	4	4	4	4	4
průměr	2,8	2,4	2,2	2,8	3,0	2,6	3,0	3,6	3,2	-	2,4	2,8	3,4	2,8	2,8
ukazatel	MT2	PCE1	PCE2	PO1	PO2	PR1	PR2	SV1	SV2	UO1	UO2	VM1	VM2	ZA1	ZA2
autarkie	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	4
běžná likvidita	2	3	2	3	2	3	3	3	3	2	3	3	5	3	1
finanční stabilita	3	3	2	4	2	3	4	4	3	1	4	3	3	3	2
produktivita kapitálu	4	2	2	5	2	2	4	4	2	4	5	2	1	1	2
finanční rentabilita nákladů	4	3	4	2	4	4	2	2	4	4	2	4	4	4	2
průměr	3,0	2,6	2,4	3,2	2,2	2,8	3,0	3,0	2,8	2,4	3,2	2,8	3,0	2,6	2,2

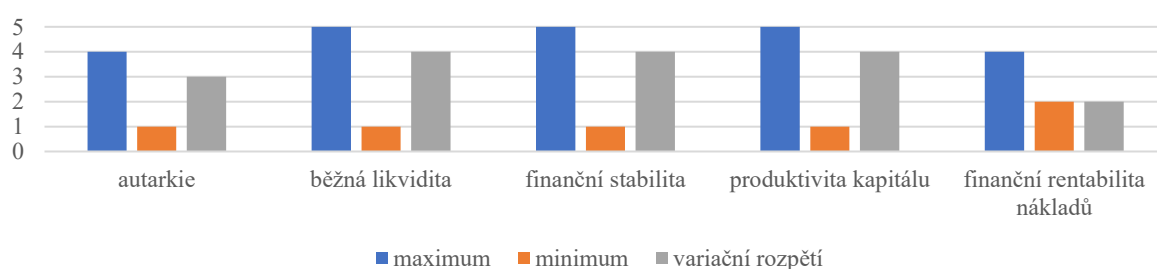
Zdroj: vlastní zpracování

Klasifikační model $K_{AMF}(2022)$ nejlépe zhodnotil Základní školu Včelákov (v tabulce 15 HL1), Základní školu Borová (v tabulce 15 PO2) a Základní školu Česká Rybná (v tabulce 15 ZA2) s finálním výsledkem 2,2. Jejich klasifikace v jednotlivých ukazatelích se liší. Základní škola HL1 dosahuje vyšších výnosů než nákladů, a proto získala hodnocení 2 v ukazateli autarkie. Základní škola PO2 vykazuje nulový hospodářský výsledek, který je hodnocen nejlepším stupněm. Výnosy základní školy ZA2 převyšují její náklady zhruba 1,03krát, což je zhodnoceno „špatným“ stupněm. Okamžitá likvidita je u základní školy HL1 ohodnocena třetím stupněm, drží menší množství oběžných aktiv, kterými by kryla krátkodobé závazky, než je standardní hodnota. Naopak základní škola PO2 drží o něco větší množství oběžných aktiv, než je pro standardní hodnotu běžné likvidity potřeba. V porovnání se základní školou HL1 drží základní škola ZA2 ještě menší množství oběžných aktiv ke krytí krátkodobých závazků, a proto získává „dostatečné“ hodnocení. Základní škola HL1 má k dispozici dostatečné množství vlastního kapitálu v celkové struktuře celkového kapitálu, proto získává nejlepší hodnocení. Zbylé dvě základní školy jsou ohodnoceny stupněm dva, který značí, že většina kapitálu je kryta z vlastních zdrojů, krytí z cizích zdrojů není dostatečné. Středního hodnocení dosáhla základní škola HL1 v ukazateli produktivity kapitálu, které je dáno vyššími osobními náklady a nižší přidanou hodnotou. Zbylé dvě nejlépe ohodnocené základní školy obdržely „výborné“ hodnocení, které je dáno tím, že mají nízký kapitál, se kterým dokáží hospodařit tak,

že dosahují dobrého výsledku hospodaření, to se promítá v přidané hodnotě, která je v poměru s osobními náklady značně převyšuje. Základní škola PO2 obdržela „dostačující“ klasifikaci v ukazateli finanční rentability nákladů, jelikož dosahuje nulového cash flow. Základní škola ZA2 má zvýšený cash flow díky kladnému výsledku hospodaření po zdanění. Základní škola HL1 mimo jiné vykazuje také odpisy. Obě získaly druhý klasifikační stupeň.

Nejhoršího hodnocení dosáhla Základní škola Nasavrky (v tabulce 15 CHR2) s výsledkem 3,6. „Dobrých“ výsledků dosáhla v ukazateli autarkie a běžné likviditě. Autarkie této základní školy je menší než nula, její náklady převyšují výnosy. Základní škola CHR2 drží větší množství oběžných aktiv, než potřebuje ke krytí svých krátkodobých závazků, to se projevuje v ukazateli běžné likvidity. Finanční stabilita, produktivita kapitálu a finanční rentabilita nákladů je ohodnocena „dostatečným“ klasifikačním stupněm. Přes 90 % kapitálu je kryto z vlastních zdrojů, což je v případě municipálních firem hodnoceno spíše negativně v ukazateli finanční stability. Základní škola CHR2 hospodaří s vysokým kapitálem a její přidaná hodnota nedosahuje takové výši, aby hodnocení tohoto ukazatele dosahovalo lepšího výsledku. Se svými náklady nemá dostatečné cashflow, který je ovlivněn záporným hospodářským výsledkem této základní školy, ale zase naopak vykazuje odpisy, které ale nejsou v dostatečné výši, aby finanční rentabilita nákladu byla lepší.

Variační rozpětí mezi výsledky je 1,4 a finanční bonita se pohybuje v klasifikaci od 2,2 do 3,6. V průměru hodnotí model $KA_{MF}(2022)$ základní školy výsledkem 2,79, což se dá ohodnotit jako „dobré“.

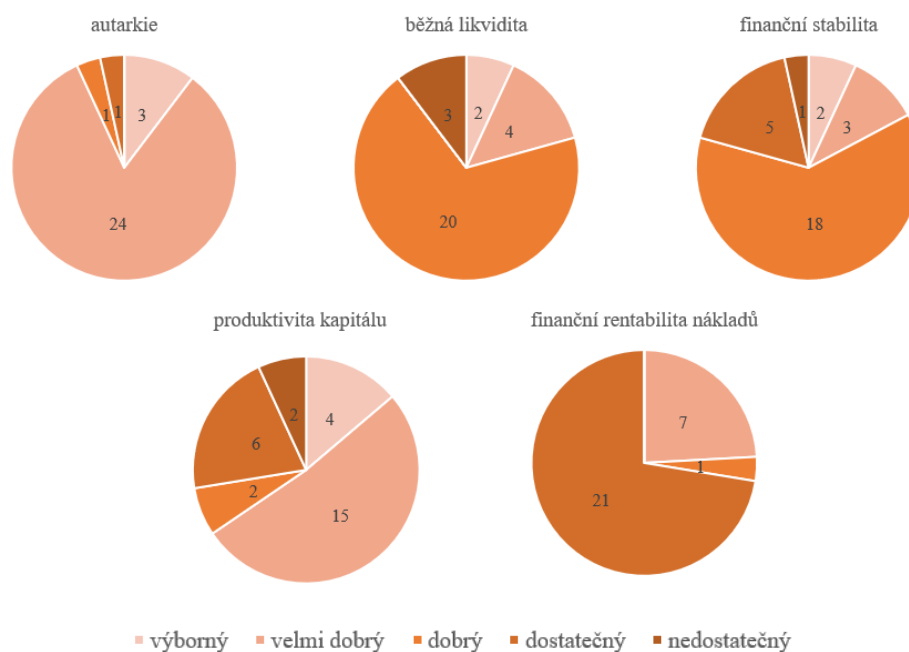

Obrázek 16: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu $KA_{MF}(2022)$ ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku 16 jsou zobrazeny maxima, minima a variační rozpětí, které u jednotlivých ukazatelů vyhodnotil klasifikační model $KA_{MF}(2022)$. Dá se říct, že ukazatele dosahují ve svých klasifikacích poměrně velkých rozdílů. Oblast autarkie má stanovená kritéria jinak, než bylo v předešlých klasifikačních modelech, ve kterých byly hodnoty nad 100 % ohodnoceny

„velmi dobře“. Model $KA_{MF}(2022)$ vnímá příliš kladné hodnoty kritičtěji. Běžná likvidita je ovlivněna rozdílnou výší oběžného majetku a krátkodobých závazků. Finanční stabilita je zase dána odlišnými zdroji kapitálu. Produktivita kapitálu je dána primárně výší kapitálu, každá základní škola hospodaří s jinou výší kapitálu. Nejmenší variační rozpětí vykazují rozdíly v ukazateli finanční rentability nákladů.

Obrázek 17: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu $KA_{MF}(2022)$ ZŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Na grafech na obrázku 17 jsou četnosti dosažených klasifikací základních škol v jednotlivých ukazatelích klasifikačního modelu $KA_{MF}(2022)$. Dvacet čtyři základních škol v ukazateli autarkie dosáhly „velmi dobrého“ hodnocení, čtyři získaly nejlepší klasifikaci, jedna „dobré“, a jedna „dostatečné“ hodnocení. V průměru ukazatel autarkie hodnotí základní školy klasifikací 2 a jedná se o ukazatel s nejlepší dosaženou hodnotou. Běžná likvidita nejčastěji vykazuje výsledky s klasifikací 3, dvě základní školy dosáhly na klasifikaci 1, čtyři na 2 a u třech je běžná likvidita zhodnocena jako „nedostatečná“. Běžná likvidita základních škol je klasifikována průměrem 2,93. Finanční stabilita dosahuje v průměru „dobré“ klasifikace. Podle grafu nejrůznější hodnot dosahuje produktivita kapitálu, ve které patnáct základních škol dosahuje „velmi dobrých“ hodnot, čtyři obdržely nejlepší hodnocení, dvě mají „dobrý“ výsledek, šest jich je „dostatečných“ a u dvou je produktivita kapitálu zhodnocena jako „nedostatečná“. Průměrná dosažená hodnota v ukazateli produktivity kapitálu je 2,55. Nejhorší

klasifikaci průměrně obdržely základní školy v oblasti finanční rentability nákladů, kde je celkem dvacet jedna subjektů klasifikováno „dostatečně“.

Mateřské školy

Stejně jako u základních škol je potřeba vypočítat míru provozních transferů. Ta u všech zvolených mateřských škol vychází přes 80 %, a proto se zvolí klasifikační tabulka pro municipální firmy s vysokou mírou provozních transferů.

Tabulka 16: Hodnocení mateřských škol modelem $K_{AMF}(2022)$

ukazatel	CT	HL	HO	CHR	KR	LA	LI	MT	PCE	PO	PR	SV	UO	VM	ZA
autarkie	2	2	2	2	2	2	3	5	2	5	2	2	2	1	2
běžná likvidita	2	3	3	2	2	3	3	5	3	2	2	5	3	3	3
finanční stabilita	3	3	2	2	3	3	3	5	3	5	2	5	2	3	3
produktivita kapitálu	2	2	2	4	4	2	1	1	3	4	2	1	4	2	2
finanční rentabilita nákladů	4	4	2	2	2	4	5	5	2	5	3	4	2	4	4
průměr	2,60	2,80	2,20	2,40	2,60	2,80	3,00	4,20	2,60	4,20	2,20	3,40	2,60	2,60	2,80

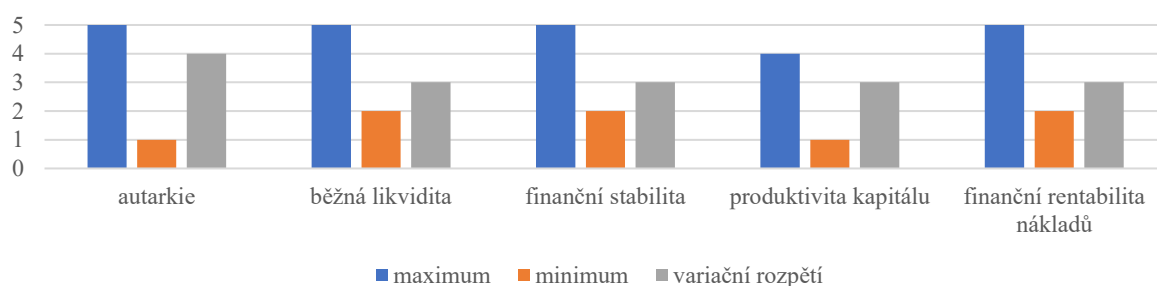
Zdroj: vlastní zpracování pomocí

Výsledek porovnávání získaných ukazatelů s hodnotící tabulkou se nachází v tabulce 16. Nejlepší finanční bonity 2,2 podle klasifikačního modelu $K_{AMF}(2022)$ dosáhla Mateřská škola Dolní Ředice (v tabulce 16 HO) a Mateřská škola Valy (v tabulce 16 PR). Výsledek hospodaření obou je ziskový, proto je ukazatel autarkie oznámkován druhým stupněm. Běžná likvidita mateřské školy HO je nižší než interval, který je hodnocen jako „výborný“, a proto je zhodnocena pouze „dobře“. V případě mateřské školy PR je běžná likvidita naopak větší než standardní interval, a proto je hodnocena „velmi dobře“. Přes polovinu majetku obou mateřských škol je kryto z vlastních zdrojů, což se bere jako „velmi dobré“. Stejný výsledek obdržely v oblasti produktivity kapitálu, který je oproti ostatním ovlivněn velmi nízkým kapitálem, se kterým obě mateřské školy hospodaří. Mateřská škola HL má „velmi dobrou“ finanční rentabilitu nákladů, protože oproti jiným eviduje odpisy majetku a dosahuje zisku. Mateřská škola PR odpisy nemá žádné a její zisk nedosahuje takové výši, aby byla ohodnocena lépe než „dobře“.

S velkým rozdílem oproti druhé nejhůře hodnocené mají nejhorší výsledek Mateřská škola Linhartice (v tabulce 16 MT) a Mateřská škola Trpín (v tabulce 16 PO), které dosáhly klasifikace 4,2. Mateřská škola MT hospodaří se ztrátou, která se podepsala na „nedostatečné“ autarkii. Ukazatel běžné likvidity ji hodnotí s jenom o něco málo větším oběžným majetkem

oproti krátkodobým závazkům jako „nedostatečně“ likvidní. Stejnou klasifikaci získala v ukazateli finanční stability, jelikož eviduje 5 % vlastního kapitálu z celkového kapitálu. Naopak „výborně“ je zhodnocená její produktivita kapitálu, jelikož drží kapitál ve výši 299 tisíc Kč, což je oproti ostatním opravdu málo. Dosahuje záporné hodnoty v ukazateli finanční rentability nákladů z důvodu ztrátového hospodaření, což je podle klasifikačního modelu $K_{AMF}(2022)$ „nedostatečné“. Mateřská škola Trpín získala „velmi dobré“ hodnocení v běžné likviditě, jelikož drží zhruba 2,4krát více oběžného majetku, než má krátkodobých závazků. V ostatních ukazatelích mateřská škola PO neobstála.

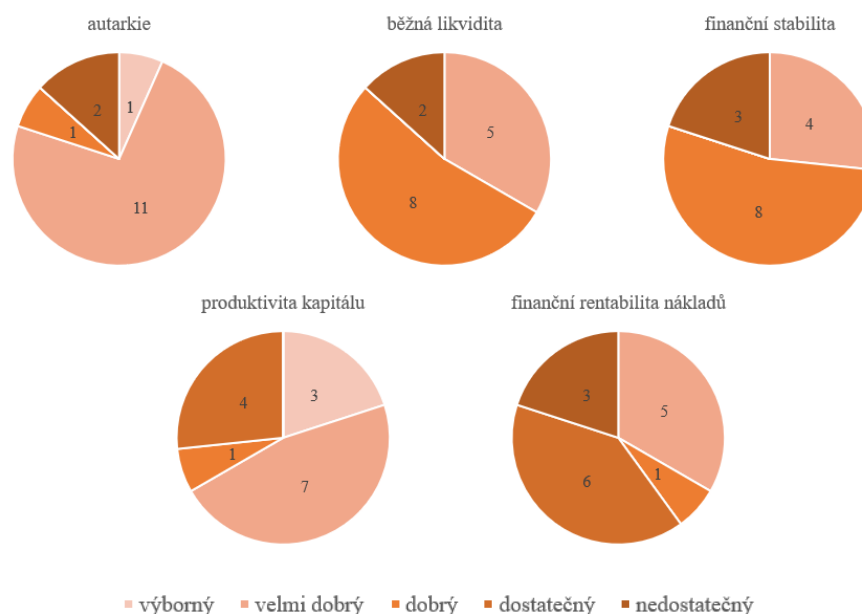
Je vidět patrný rozdíl mezi mateřskými školami s nejhorší finanční bonitou a ostatními, které si vedly o mnoho lépe. Variační rozpětí mezi mateřskou školou s nejlepším a nejhorším hodnocením je 2. Interval, ve kterém se bonita mateřských škol vyhodnocená klasifikačním modelem $K_{AMF}(2022)$ nachází je od 2,2 do 4,2. Mateřské školy dosáhly klasifikace v průměru 2,87.

Obrázek 18: Maximum, minimum a variační rozpětí ukazatelů modelu $K_{AMF}(2022)$ MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku 18 zobrazuje maxima, minima a variační rozpětí jednotlivých ukazatelů klasifikačního modelu $K_{AMF}(2022)$. Největší možné variační rozpětí vykazuje ukazatel autarkie, což vyplývá z malých intervalů v jednotlivých klasifikacích, do kterého se hodnoty mateřských škol řadí. V ostatních ukazatelích je variační rozpětí 3. Klasifikace běžné likvidity, finanční stability a finanční rentability nákladů se nachází v intervalu od 2 do 5. Produktivita kapitálu dosáhla maxima v klasifikaci 4 a minima v klasifikaci 1.

Obrázek 19: Četnosti klasifikací ukazatelů modelu $K_{AMF}(2022)$ MŠ

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 19 vyznačuje četnosti klasifikací jednotlivých ukazatelů klasifikačního modelu $K_{AMF}(2022)$. Ukazatel autarkie čítá jeden „výborný“ výsledek, jedenáct „velmi dobrých“, jeden „dostatečný“ a dva „nedostatečné“. V průměru má tento ukazatel klasifikaci 2,4. Stejně průměrné klasifikace mateřské školy dosáhly v produktivitě kapitálu a společně s autarkií se jedná o ukazatele s nejlepším průměrným hodnocením. Naopak nejhorší průměrný výsledek zaznamenaly mateřské školy v ukazateli finanční rentability kapitálu 3,47. Tři mateřské školy získaly klasifikaci pět, jelikož dosahují ztrátového hospodářského výsledku. Pět mateřských škol získalo nejlepší hodnocení v ukazateli běžné likvidity, osm pak „dobrého“ a dvě „nedostatečného“ výsledku, průměrně obdržely klasifikaci 2,93. Velice podobně dopadly mateřské školy v ukazateli finanční stability. Rozdílem je, že „výborná“ klasifikace čítá čtyři subjekty a „nedostatečná“ čtyři. Průměrem je klasifikace 3,13.

3.5 Vyhodnocení klasifikačních modelů a finanční bonity subjektů regionálního školství

Po získání výsledků zvolených klasifikačních modelů v hodnocení finanční bonity vybraného vzorku základních a mateřských lze vyhodnotit výsledky této práce. Zjištěným výsledkem je tedy průměrné pořadí subjektů v klasifikačních modelech. V případě, že subjekt realizuje doplňkovou činnost, byl zvolen výsledek z modelu K_{AMF}^* a v případě, že subjekt nemá žádnou doplňkovou činnost, byl využit výsledek z modelu K_{AMF} .

Tabulka 17: Pořadí finanční bonity ZŠ

ZŠ	ZA2	HL1	PO2	CT2	HO2	LA1	PCE1	PCE2	UO1	LA2	PR2	SV1	ZA1	UO2	PO1
Pořadí ZŠ	1.	2.	3.	4.	5.	5.	5.	7.	7.	8.	8.	8.	9.	10.	11.
ZŠ	CT1	HL2	LI2	MT1	PR1	SV2	VM1	MT2	CHR2	HO1	CHR1	VM2	KR1	LI1	
Pořadí ZŠ	12.	12.	12.	12.	12.	12.	12.	13.	14.	15.	15.	15.	16.	17.	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 17 seřazuje základní školy podle dosažené finanční bonity. Nejlepší finanční bonity dosáhla základní školy Česká Rybná, která ve všech klasifikačních modelech zaujímala první příčku, klasifikační modely jí vyjadřují největší ekonomickou důvěryhodnost. Dvanácté místo obdrželo nejvíce základních škol. Nejméně důvěryhodnou základní školou z hlediska ekonomické aktivity vyhodnotily klasifikační modely Základní školu Cerekvice nad Loučnou, která by se měla zaměřit na způsob, jakým nakládá se svým majetkem a finančními zdroji.

Tabulka 18: Pořadí finanční bonity MŠ

MŠ	HO	PR	CHR	PCE	ZA	VM	CT	UO	HL	LA	KR	LI	SV	PO	MT
Pořadí MŠ	1.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	6.	7.	7.	8.	9.	10.	11.	12.

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 18 je vyhodnocené pořadí mateřských škol. Nejlepší ekonomickou aktivitu mají Mateřské školy Dolní Ředice a Mateřské školy Valy, jejichž hlavními znaky je nízký kapitál, se kterým hospodaří. V žebříčku mateřských škol se na konci umístila Mateřská škola Linhartice. Její finanční stránka není v souladu s představou dobré finanční bonity vyhodnocené klasifikačními modely a představuje větší finanční riziko než lépe klasifikované mateřské školy.

Tabulka 19: Celková průměrná dosažená klasifikace ZŠ a MŠ v klasifikačních modelech

průměr	německý model	KAMF	KAMF*	KAMF(2022)	variální rozpětí
ZŠ	3,25	2,45	2,57	2,79	0,8
MŠ	3,1	2,45	2,8	2,87	0,65

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 19 vyplývají průměrné dosažené klasifikace v klasifikačních modelech. Z tohoto se dá určit, jak rozdílně finanční bonitu hodnotí. Nejprísněji vyhodnotil základní školy německý klasifikační model, následoval model KAMF(2022) a nejmírněji je vyhodnotily modely KAMF a KAMF*. Podobného hodnocení dosáhly v klasifikačních modelech mateřské

školy. Nejrozumnějších výsledků dosahovaly klasifikační modely v případě základních škol, kde variační rozpětí je 0,8, následně u mateřských škol s variačním rozpětím 0,65.

Tímto se může odpovědět na výzkumnou otázku, jestli je rozdíl mezi celkovými průměry dosažených v klasifikačních modelech větší než 1. Variační rozpětí z tabulky 19 jasně říká, že ne. Maximální dosažený rozdíl je 0,8, a to mezi německým klasifikačním modelem a modelem KAMF v případě základních škol.

Většina subjektů v regionálním školství v Pardubickém kraji dosahuje alespoň středního klasifikačního stupně finanční bonity, tedy výsledné hodnoty spadají do intervalu <1;3>. Negativně by se na tuto otázku odpovědělo v případě, že by se využil pouze německý klasifikační model v aplikaci u základních a mateřských škol, ve kterých je průměrná klasifikace 3,25, respektive 3,1.

Pokud by se mělo zhodnotit využití jednotlivých klasifikačních modelů, tak z obrázků, na kterých se nachází četnosti klasifikací v ukazatelích klasifikačních modelů, je vidět, které ukazatele jsou v hodnocení finanční bonity základních a mateřských škol problémové. Jejich problém nemusí spočívat v nevhodném použití, ale může se jednat o zvolení špatných škál, které se pro použití pro regionální školství nehodí. Příkladem může být ukazatel výnosové finanční rentability v německém klasifikačním modelu u základních a mateřských škol, ve kterém všechny zkoumané dosáhly klasifikace 4. Otázkou je, zda by citlivější škálování umožnilo lepší výsledky v tomto ukazateli.

Druhým zajímavým ukazatelem je okamžitá likvidita v klasifikačních modelech KAMF a KAMF*, ve kterých všechny zkoumané subjekty obdržely „střední“ hodnocení. Všechny drží velké množství krátkodobého finančního majetku oproti krátkodobým závazkům. V tomto případě by bylo lepší zvolit jiný ukazatel z oblasti likvidity, který je možné spatřit například v klasifikačním modelu $KA_{MF}(2022)$, který využívá běžnou likviditu a zároveň citlivějších intervalů pro jednotlivé klasifikace. Výsledky ukazatele běžné likvidity dosahují různorodějších výsledků, a proto se jedná o vhodnější ukazatel pro hodnocení likvidity v regionálním školství.

Naprosto klíčovým ukazatelem je autarkie, která zkoumá ziskovost zkoumaného subjektu. Německý klasifikační model s tímto ukazatelem vůbec neoperuje. Vyskytuje se v modelech KAMF, $KA_{MF}(2022)$ a v model KAMF* zaměřuje využití autarkie pouze na hlavní činnost. Již bylo řečeno, že hlavním cílem municipálních firem není dosahování zisku, ale poskytování veřejných produktů. Klasifikační model KAMF hodnotí autarkii nad 100 %

stupněm 1, což je v rozporu s předešlou větou. Tato škála se nezdá být správně zvolenou pro využití v hodnocení finanční bonity regionálního školství. Mnohem lépe škáluje autarkii model $KA_{MF}(2022)$, ze kterého vyplývá, že nejlepší je případ, kdy výnosy municipální firmy se rovnají jejím nákladům. Pokud by municipální firma dosahovala velkých zisků, byla by dokonce ohodnocena stupněm 4. Model $KA_{MF}(2022)$ v důsledku tohoto zjištění nejlépe zobrazuje představu o optimálním poměru výnosů a nákladů v regionálním školství.

Velmi špatných hodnot dosahují subjekty v regionálním školství v ukazateli produktivity práce v klasifikačních modelech KAMF a KAMF*. Problém je nízká přidaná hodnota, která se skládá z hospodářského výsledku, odpisů, změny rezerv, osobních nákladů, nákladových úroků a daně z příjmu, silniční daně a daně z nemovitostí. Největší položkou přidané hodnoty jsou osobní náklady, které v tomto ukazateli figurují i ve jmenovateli. Ze získaných výsledků vyplývá, že se nejedná o ukazatel vhodně zvolený pro hodnocení finanční bonity regionálního školství, nebo že by byla potřeba modifikace škál, aby byla aplikace ukazatele lépe vypovídající.

Dalším ukazatelem se špatným hodnocením je rentabilita celkového kapitálu v německém klasifikačním modelu. Která se počítá jako podíl výsledku hospodaření po zdanění s celkovým kapitálem. Klasifikační model říká, že municipální firma musí dosahovat zisku, aby dosáhla alespoň minimálního zisku. V případě, že by hospodářský výsledek po zdanění dosahoval záporných hodnot, dosahoval by i ukazatel záporných hodnot, a to hodnotí německý klasifikační model klasifikací 5. Opět je zde zdůrazněna ziskovost municipální firmy, což by nemělo být její prioritou. Problémem je ve zvoleném škálování, které správně nereflektuje cíle, která má municipální firma dosahovat.

Naprosto nevhodným ukazatelem je míra návratnosti dluhu v německém modelu, který napočítá s možností, že organizace dosahuje záporného cash flow, k čemuž došlo ve třech případech u mateřských škol. Německý model toto hodnotí klasifikací 1, avšak je známé, že záporný cashflow představuje riziko a tento model riziko nebere v potaz. Škálování tohoto ukazatele narušuje vyhodnocení finanční bonity u subjektů se záporným cash flow, proto by byla vhodná modifikace škál.

Z výše uvedených důvodů vyplývá, že nejvhodnějším klasifikačním modelem pro hodnocení finanční bonity regionálního školství je model $KA_{MF}(2022)$, ve kterém jsou zvoleny nejvhodnější ukazatele a citlivé škály, které nejlépe vyhodnocují hospodaření organizací v regionálním školství. V některých případech může být negativum takové, že upouští od

rozlišování municipálních firem s doplňkovou činností a bez ní. To je naopak největší předností klasifikačních modelů KAMF a KAMF* z roku 2002, jenž činnost zkoumaných subjektů rozlišuje. I přes to, že nevolí nejvhodnější ukazatele, například okamžitou likviditu, jedná se o klasifikační modely, které lépe odráží reálnou potřebu finanční analýzy pro regionální školství než nejstarší německý klasifikační model. Ten se skládá ze čtyř ukazatelů. Postrádá ukazatel autarkie, který je ze zjištěné analýzy klíčový. Ziskovost je hodnocena v ukazateli rentability celkového kapitálu, avšak v něm nejsou zvoleny optimální hranice pro jednotlivé klasifikace.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo zhodnotit využití klasifikačních modelů při hodnocení finanční bonity v regionálním školství, komparace z hlediska vybraných subjektů a z hlediska ukazatelů zvolených v modelech. Pro lepší pochopení školského systému v České republice bylo popsáno školství v kontextu české ekonomiky a odůvodněno poskytování školských služeb jako smíšený kolektivní statek. Byly popsány právní normy, které upravují vzdělávací systém ČR. Byla nastíněna role státu a územně samosprávných celků v systému regionálního školství ČR, struktura a proces financování před reformou v roce 2018, změny po ní.

Přiblížily se důvody použití finanční analýzy, definovaly oblasti, kterých se týká a vyjmenovaly nejpodstatnější ukazatele, které využívá. Popsaly se specifika využití finanční analýzy ve veřejném sektoru a potřeba modifikace ukazatelů a interpretací pro municipální firmy. Vzhledem k hojnému používání tohoto termínu ve finanční analýze, byla definice municipální firmy nezbytná. Pro finanční analýzu v této práci byly využity klasifikační modely KAMF, KAMF*, $KA_{MF}(2022)$ a německý model, které využívají rozdílné ukazatele a stupnice hodnocení, a proto byly tyto modely, ukazatele a stupnice popsány. Za účelem získání relevantních a důvěryhodných dat byl využit portál Monitor státní pokladny, ze kterého byly sesbírány podstatné údaje pro vyhodnocení ukazatelů u vybraných vzorků regionálního školství v Pardubickém kraji.

Následovalo vyhodnocování finanční bonity základních a mateřských škol, které plynulo z jednotlivých klasifikačních modelů a odůvodnění obdržených klasifikací u nejlépe a nejhůře hodnocených subjektů. Nejhůře vyhodnotil bonitu v regionálním školstvím německý klasifikační model, který základní školy průměrně vyhodnotil klasifikací 3,25 a mateřské školy 3,1. Druhým nejprísnejším klasifikačním modelem byl $KA_{MF}(2022)$ s průměrnou známkou u základních škol 2,79 a u mateřských škol 2. Nejmírněji finanční bonitu hodnotily modely KAMF a KAMF*. Model KAMF průměrně hodnotí základní i mateřské školy klasifikací 2,45. V modelu KAMF* získaly základní školy průměrně stupeň 2,57. Pouze jedna mateřská škola ze zkoumaného vzorku realizuje doplňkovou činnosti a její výsledek finanční bonity vyhodnocený modelem KAMF* je 2,8.

Německý klasifikační model a model $KA_{MF}(2022)$ vyhodnotil bonitu mateřských škol lépe než u základních škol, model KAMF je klasifikuje stejně. Naopak KAMF* hodnotí základní školy lépe než školy mateřské.

Základní škola s nejlepší finanční bonitou, z celkových 29 subjektů, se nachází podle klasifikačních modelů v České Rybné. Nejméně bonitní v rámci ekonomické aktivity je Základní škola Cerekvice nad Loučnou. Na pomyslný vrchol žebříčku hodnocení dosáhly Mateřská škola Dolní Ředice a Mateřská škola Valy. Naopak z 15 hodnocených se nejhůře umístila Mateřská škola Linhartice.

Ze získaných klasifikací v jednotlivých ukazatelích klasifikačních modelů se zjistilo, že jako nejvhodnější model pro regionální školství lze doporučit $K_{AMF}(2022)$. Jako jediný dělí municipální firmy podle míry provozních transferů. Nejlépe vyhodnocuje ukazatel autarkie, jenž je vnímán jako klíčový. Volí vhodný ukazatel z oblasti likvidity. Intervaly, které charakterizují klasifikace, jsou citlivě zvoleny a dostatečně percipují specifika veřejného sektoru. Nebyly nalezeny žádné problematické ukazatele.

Hlavní výhoda modelů K_{AMF} a K_{AMF}^* je spatřena v dělení činnosti municipálních firem na hlavní a doplňkovou. Obsahuje ukazatel autarkie, v případě K_{AMF}^* autarkie hlavní činnosti, který ale nemá správně zvolené intervaly v hodnocení. Všechny subjekty, které dosahují ziskové činnosti jsou ohodnoceny nejlepším klasifikačním stupněm, což ale není primárním cílem regionálního školství. Problematickým ukazatelem se zdá být okamžitá likvidita, ve které všechny subjekty obdržely „střední“ klasifikaci, jelikož krátkodobý finanční majetek výrazně převyšuje krátkodobé závazky.

Nejméně vhodnou metodou pro hodnocení finanční bonity regionálního školství z analýzy vyplynul německý klasifikační model. Ve své analýze neobsahuje ukazatel autarkie. V ukazatelích výnosové finanční rentability a míry návratnosti dluhu se zaměřuje na cash flow, který je v případě vybraných subjektů vykazován ve velmi nízké výši, ve třech případech je dokonce záporný a německý klasifikační model toto v ukazateli míry návratnosti dluhu hodnotí stupněm 1, což vytváří nepravý obraz o jejich finančním hospodaření. Škála rentability celkového kapitálu vyhodnocuje, že každý subjekt dosahující záporného výsledku hospodaření po zdanění je ohodnocen „nedostatečně“, což by vyvracovalo absenci ziskového charakteru nejen v regionálním školství, ale téměř v celém veřejném sektoru.

Na základě dosažených výsledků byly zodpovězeny stanovené výzkumné otázky. Většina subjektů v regionálním školství v Pardubickém kraji dosahuje alespoň středního klasifikačního stupně finanční bonity, tedy klasifikace 3.

Nevhodné ukazatele jsou popsány v kapitole 3.5. Jedná se o ukazatele okamžité likvidity, výnosové finanční rentability, produktivity práce, rentability celkového kapitálu

a míry návratnosti dluhu. Naopak naprosto vhodným ukazatelem je autarkie, ve které je ale stěžejní určení správných škál, aby odpovídaly specifikům regionálního školství a veřejného sektoru obecně.

Rozdíl mezi celkovými průměry dosažených v klasifikačních modelech nejsou větší než jedna. Největším rozdílem je 0,8 mezi německým klasifikačním modelem a modelem KAMF v případě základních škol.

Až na německý klasifikační model, představují klasifikační modely dobrý nástroj pro komparaci mezi základními, mateřskými školami. Jejich užití pomáhá k lepší představě o hospodaření těchto subjektů, umožňují upevnění jejich silných stránek a zároveň ukazují slabé stránky, které je zapotřebí eliminovat, aby bylo dosaženo lepší hospodárnosti, účelnosti a efektivity v regionálním školství.

POUŽITÁ LITERATURA

ČESKO. (2004). *Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů*. [cit. 03-02-2023] [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast2>.

ČESKO. (1998). *Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)*. [cit. 03-02-2023] [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>.

ČESKO. (1969). *Zákon č. 2/1969 Sb., České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů*. [cit.16-02-2023] [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>.

ČESKO. (2005). *Vyhláška č. 492/2005 Sb. o krajských normativech*. [cit. 17-02-2023] [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. (2011). *Historie a vývoj soukromého školství – 2010*. Praha: Český statistický úřad.

EUROPEAN COMMISSION. (2023c). *Eurydice Czech Republic*. [cit. 02-02-2023] [online]. Dostupné z: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czech-republic/ceska-republika>.

FANDA, V. (2022). *Mateřské školy – Pardubický kraj*. In: *Školy Online*. Nová Ves: Školy Online [cit. 2022-10-29] [online]. Dostupné z: <https://www.seznamskol.cz/materske-skoly/pardubicky-kraj/>

FANDA, V. (2022). *Základní školy – Pardubický kraj*. In: *Školy Online*. Nová Ves: Školy Online [cit. 2022-10-29] [online]. Dostupné z: <https://www.seznamskol.cz/zakladni-skoly/pardubicky-kraj/>

FANDA, V. (2022). *Základní umělecké školy – Pardubický kraj*. In: *Školy Online*. Nová Ves: Školy Online [cit. 2022-10-29] [online]. Dostupné z: <https://www.seznamskol.cz/zakladni-umelecke-skoly/pardubicky-kraj/>

HAMERNÍKOVÁ, B. (2000). *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia.

- KOUCKÝ, J., BARTŮČEK, A. & ZELENKA, M. (2008). *Účast na vzdělávání, financování škol a uplatnění absolventů*. Praha: Středisko vzdělávací politiky, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.
- KRAFTOVÁ, I. (2002). *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C.H. Beck
- KRAFTOVÁ, I. (2007). *Efektivnost veřejného sektoru regionu na mikroúrovni: modifikovaný model BAMF*. Sborník Central European Conference in Regional Science. Vysoké Tatry, Slovensko. str. 452–463.
- KRAFTOVÁ, I., & KAŠPAROVÁ, L. (2017). *Assessment of the financial health of regional emergency medical services in the Czech Republic using the BAMF model*. Journal of Business Economics and Management. 18(2), pp 340-353. DOI:10.3846/16111699.2016.1272067 .
- KRAFTOVÁ, I. (2022). *Poznámky k modelu $KA_{MF}(2022)$* . Interní materiál, 5 s.
- MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, B., & STEJSKAL, J. (2014). *Teorie a praxe veřejné ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer.
- MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. (2019) *Monitor – kompletní přehled veřejných financí*. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit-2022-10-29] [online]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>
- MŠMT. (2017-2021). *Rozpočet kapitoly 333 MŠMT na rok 2017-2021 a rozdělení závazných ukazatelů mezi jednotlivé školské úseky*. Praha: MŠMT.
- MŠMT. (2019). *Principy normativního rozpisu rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2019 č. j. MSMT – 41631/2018*. Praha: MŠMT.
- MŠMT. (2022). *Reforma financování regionálního školství*. [cit. 09-02-2023] [online]. Praha: MŠMT. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/reforma-financovani-regionalniho-skolstvi>.
- MŠMT. (2022). *Základní údaje o školách v regionálním školství za období 1989/90 až 2021/22*. Praha: MŠMT.
- MŠMT. (2023). *Schéma vzdělávacího systému České republiky 2022/23*. [online] Praha: MŠMT. Dostupné z: https://www.dzs.cz/sites/default/files/2023-01/Schema_vzdelavacihho_systemu_CR_23.pdf

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. & JETMAR, J. (2008). *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktual. a rozš. vyd. Praha: ASPI.

PRŮCHA, J. & WALTEROVÁ, E. (2009). *Pedagogický slovník*. Nové, aktual. a rozš. vyd. Praha: Portál.

REKTOŘÍK, J. & KOLEKTIV. (2007). *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Praha: Ekopress.

RŮČKOVÁ, P. (2010). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozš. Vyd. Grada: Praha.

SHEWBRIDGE, C., et al. (2016). *OECD Reviews of School Resources: Czech Republic 2016*, [cit. 09-02-2023] [online]. Paris: OECD Publishing, Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/9789264262379-en>.

STRECKOVÁ, Y. & MALÝ, I. (1998). *Veřejná ekonomie: pro školu i praxi*. Praha: Computer Press.

UNESCO INSTITUTE FOR STATISTICS. (2011). *International Standard Classification of Education ISCED 2011*. [online]. Montreal: UNESCO Institute for Statistics. Dostupné z: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Seznam hodnocených ZŠ, MŠ

Příloha B: Data potřebná k finanční analýze a hodnoty ukazatelů klasifikačních modelů ZŠ

Příloha C: Data potřebná k finanční analýze a hodnoty ukazatelů klasifikačních modelů MŠ

PŘÍLOHA A: Seznam hodnocených ZŠ, MŠ

V příloze se nacházejí ZŠ a MŠ vybraných k provádění analýze, včetně názvu obce s rozšířenou působností, pod kterou spadají, názvu, IČO a užívané zkratky.

Zdroj: vlastní zpracování pomocí (Fanda, 2022)

ORP	NÁZEV ZŠ	IČO	ZKRATKA
Česká Třebová	Základní škola Česká Třebová, Ústecká ulice	70883335	CT1
Česká Třebová	Základní škola Česká Třebová, Habrmanova ulice	70882380	CT2
Hlinsko	Základní škola Včelákov	75017199	HL1
Hlinsko	Základní škola Hlinsko, Smetanova 403	70913528	HL2
Holice	Masarykova základní škola Dolní Roveň, okres Pardubice	00191086	HO1
Holice	Základní škola Holice, Holubova 47, okres Pardubice	48159778	HO2
Chrudim	Základní škola Chrudim, U Stadionu 756	70888116	CHR1
Chrudim	Základní škola, Nasavrky, okres Chrudim	70188955	CHR2
Králíky	Základní škola Králíky	49314629	KR1
Králíky			KR2
Lanškroun	Základní škola, Horní Čermná	70990221	LA1
Lanškroun	Základní škola Lanškroun, Náměstí Aloise Jiráka 139	61234001	LA2
Litomyšl	Základní škola Cerekvice nad Loučnou	75016508	LI1
Litomyšl	Základní škola Litomyšl, T. G. Masaryka 1145	47487275	LI2
Moravská Třebová	Základní škola Jevíčko	70996814	MT1
Moravská Třebová	Základní škola Moravská Třebová, Palackého 1351	62031813	MT2
Pardubice	Základní škola Pardubice, Benešovo náměstí 590	60158999	PCE1
Pardubice	Základní škola Čeperka	60159111	PCE2
Polička	Základní škola Na Lukách Polička	70154520	PO1
Polička	Základní škola Borová	60121602	PO2
Přelouč	Základní škola Přelouč, Smetanova 1509	00191051	PR1
Přelouč	Základní škola Choltice	60157046	PR2
Svitavy	Základní škola Svitavy, Riegrova 4	49328263	SV1
Svitavy	Základní škola Vendolí	70942137	SV2
Ústí nad Orlicí	Základní škola Ústí nad Orlicí, Školní 75	75018608	UO1
Ústí nad Orlicí	Základní škola Dolní Dobrouč	75016214	UO2
Vysoké Mýto	Základní škola Vysoké Mýto, Jiráskova	00856878	VM1
Vysoké Mýto	Základní škola Sv. Čecha, Choceň	70888248	VM2
Žamberk	Základní škola Žamberk, 28. října 581	49316834	ZA1
Žamberk	Základní škola Česká Rybná	75016621	ZA2

ORP	NÁZEV MŠ	IČO	ZKRATKA
Česká Třebová	Mateřská škola Česká Třebová, U Stadionu	70982341	CT
Hlinsko	Mateřská škola Pokřikov	70156735	HL
Holice	Mateřská škola Dolní Ředice	75019256	HO
Chrudim	Mateřská škola Běstvína	70998761	CHR
Králíky	Mateřská škola, Červený Potok, Králíky	75016761	KR
Lanškroun	Mateřská škola Výprachtice	70991707	LA
Litomyšl	Mateřská škola Sedmíkráska	70156026	LI
Moravská Třebová	Mateřská škola Linhartice	75017342	MT
Pardubice	Mateřská škola Koniček Pardubice	70944075	PCE
Polička	Mateřská škola Trpín	70992967	PO
Přelouč	Mateřská škola Valy	70997225	PR
Svitavy	Mateřská škola Dětrichov	70990042	SV
Ústí nad Orlicí	Mateřská škola Lentilka, Ústí nad Orlicí	75017393	UO
Vysoké Mýto	Mateřská škola SLUNÍČKO, Stradouň	70992444	VM
Žamberk	Mateřská škola ČTYŘLÍSTEK, Žamberk	75017377	ZA

PŘÍLOHA B: Data potřebná k finanční analýze a hodnoty ukazatelů klasifikačních modelů ZŠ

V příloze se nacházejí účetní data, která byla zapotřebí k vyhodnocení klasifikačních modelů a výsledky ukazatelů, které klasifikační modely vyhodnotily u základních škol.

Zdroj: vlastní zpracování pomocí (monitor.statnipokladna.cz, 2019)

v tis. Kč	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ukazatel	CT1	CT2	HL1	HL2	HO1	HO2	CHR1	CHR2	KR1	KR2	LA1	LA2	LI1	LI2	MT1
kapitál	5 335,75	13 289,26	2 929,04	4 512,52	5 229,83	6 451,17	4 933,22	19 843,51	10 604,96	-	2 240,16	4 508,82	2 125,58	4 586,29	5 461,51
průměrný kapitál	4 515,20	11 426,74	2 312,73	3 657,15	4 982,26	5 639,61	4 560,68	19 390,66	7 398,36	-	1 728,87	3 743,35	1 930,05	3 827,76	4 589,90
vlastní kapitál	1 836,72	6 340,40	1 577,27	1 430,37	1 563,33	3 162,02	1 243,55	18 225,02	2 827,56	-	869,44	1 908,97	365,79	1 965,93	2 142,86
krátkodobé závazky	3 499,03	6 948,86	1 351,77	3 082,15	2 635,15	3 289,15	3 689,66	1 618,49	5 240,38	-	995,86	2 599,86	1 759,79	2 620,37	3 318,65
krátkodobý finanční majetek	5 112,41	11 621,37	2 629,57	3 639,22	3 417,69	6 426,55	4 394,24	2 492,32	5 234,47	-	1 700,09	3 975,37	2 048,39	4 564,68	4 990,18
oběžná aktiva	5 142,93	12 141,79	2 784,71	4 512,52	5 014,29	6 451,17	4 505,90	2 831,74	9 360,57	-	2 240,16	4 508,82	2 125,58	4 586,29	5 363,98
výnosy	27249,1	55107,21	9817,34	24038,9	19565,63	30758,72	37788,1	17708,43	32581,42	-	10870	30697,5	16277,6	23191,4	27945,8
provozní transfery	26586,3	44569,8	9294,17	23761,8	17640,33	29292,01	34281,7	16316,02	32099,21	-	10559,5	29924,8	15335,9	22078,1	27566
náklady	27245,7	54319,14	9566,89	24036,5	19528,69	30758,72	37782,4	17776,41	32557,06	-	10769,7	30576	16249,5	23134,9	27925,5
odpisy	17,56	423	21,92	0	26,45	0	66,08	291,64	57,13	-	0	0	0	0	35,54
změna rezerv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0
osobní náklady	22591,1	40265,73	8200,6	21266,5	15155,66	25626,34	30230,9	14057,36	25914,54	-	9426,89	26517,7	13623,1	20240	24422
521	16606,1	29368,01	6020,36	15559,4	11161,61	18645,95	22222,6	10284,07	18864,21	-	6921,35	19405,3	10010,4	14850,7	18029,8
524	5556,91	9822,31	2006,74	5232,06	3723,94	6259,36	7455,1	3437,05	6361,18	-	2312,31	6254,22	3366,59	4916,39	5965,67
525	66,87	121,72	24,87	61,26	43,54	77,59	85,86	38,99	71,14	-	26,56	77,5	38,58	59,08	68,66
527	361,22	953,69	148,63	413,8	226,57	643,44	467,38	297,25	618,01	-	166,67	780,74	207,48	413,84	357,81
528	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0
EAT	3,35	788,07	250,45	2,38	36,93	0	5,64	-67,98	24,36	-	100,23	121,48	28,1	56,45	20,24
úroky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0
daně př. sil, nem.	1,02	2,42	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	0
tržby	656,76	10524,49	523,18	275,82	1 922,00	1465,26	3505,82	1391	480,52	-	291,61	772,26	941,73	1108,76	377,7
Hlavní činnost	zisková	zisková	zisková	ztrátová	zisková	vyrovnaná	ztrátová	ztrátová	ztrátová	-	zisková	vyrovnaná	zisková	ztrátová	zisková
Doplňková činnost	zisková	zisková	zisková	zisková	zisková	není	zisková	není	zisková	-	zisková	zisková	není	zisková	není

v tis. Kč	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ukazatel	MT2	PCE1	PCE2	PO1	PO2	PR1	PR2	SV1	SV2	UO1	UO2	VM1	VM2	ZA1	ZA2
kapitál	14 206,90	6 968,47	1 605,10	56 901,93	1 129,57	5 919,19	31 954,17	28 271,07	885,44	1 499,02	45 171,60	7 596,38	4 624,00	3 729,78	514,69
průměrný kapitál	13 111,79	6 193,80	1 363,67	56 373,55	1 189,33	5 098,83	31 377,48	28 751,55	886,05	1 124,42	45 037,44	6 441,12	4 661,86	3 743,85	426,48
vlastní kapitál	6 192,01	3 115,70	1 074,84	51 988,45	658,91	2 410,01	29 110,18	25 584,77	325,32	829,31	42 989,96	3 167,11	1 106,66	1 816,00	290,66
krátkodobé závazky	5 564,40	3 852,77	530,26	3 998,46	470,65	3 509,18	2 843,99	2 686,30	560,13	333,73	2 181,64	4 429,28	3 517,34	1 913,79	224,03
krátkodobý finanční majetek	9 839,96	6 191,63	1 594,48	4 853,28	1 073,90	4 071,59	4 707,26	3 499,11	778,7	950,19	3 325,23	6 593,10	4 143,39	3 484,63	501,19
oběžná aktiva	13 050,38	6 337,80	1 605,10	7 079,08	1 129,57	5 416,78	5 047,95	3 954,43	885,44	1 290,97	3 534,16	7 072,15	4 564,16	3 521,71	514,69
výnosy	46 772,04	42 550,4	6 334,45	32 257,69	4 218,32	30 704,3	25 567,75	22 972,74	5 497,12	4 396,01	20 046,47	51 853,9	35 301,9	24 067,2	25 26,27
provozní transfery	42 090,06	38 817,9	5 884,67	29 325,67	4 119,04	30 490,2	23 037,95	21 983,95	5 442,23	4 272,14	18 218,88	48 516,6	34 533,6	23 810,7	25 19,22
náklady	46 767,24	42 259,8	6 334,03	32 124,42	4 218,32	30 702,2	25 395,62	22 939,24	5 493,89	4 396,01	19 925,58	51 838,4	35 299,6	24 054,6	24 467,72
odpisy	98,64	308,06	0	1 397,19	0	41,7	589,11	745,53	0	2	902,02	96,06	17,86	19,42	0
změna rezerv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
osobní náklady	37 738,66	34 782,3	5 293,26	24 686,98	3 796,03	26 964,8	20 339,71	18 841,89	4 755,92	3 484,78	15 411,02	42 475,8	30 390	31 026,1	21 40,35
521	27 675,49	25 576,9	3 905,51	18 109,41	2 805,83	19 804,1	14 976,95	13 841,38	3 484,24	2 503,96	11 350,71	31 019,1	22 542,7	15 218,3	15 62,43
524	9 288,07	8 525,15	1 294,94	6 096,18	9 23,97	6 626,3	4 957,09	4 635,03	1 149,83	835,56	3 733,72	10 391,1	7 312,93	15 218,3	5 17,47
525	109,48	105,64	16,05	75,53	11,45	77,04	54,83	57,4	14,32	9,54	42,2	118,39	88,85	61,16	5,66
527	665,62	574,59	76,76	405,86	54,78	457,37	350,84	308,08	107,53	135,72	284,39	947,18	445,48	528,4	54,79
528	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EAT	4,8	290,55	0,42	133,27	0	2,08	172,12	33,5	3,23	0	120,89	15,55	2,26	12,58	79,55
úroky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
daně př. sil, nem.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
tržby	4 667,27	37 23,71	4 49,42	29 27,76	99,17	201,6	2 529,42	9 84,08	54,69	123,87	1 827,57	3 335,87	7 67,66	2 56,51	3,41
Hlavní činnost	zisková	zisková	vyrovnaná	zisková	vyrovnaná	zisková	zisková	vyrovnaná	zisková	vyrovnaná	zisková	zisková	ztrátová	zisková	zisková
Doplňková činnost	ztrátová	zisková	zisková	zisková	není	není	zisková	zisková	není	není	zisková	zisková	zisková	není	není

vzorec	ukazatel	CT1	CT2	HL1	HL2	HO1	HO2	CHR1	CHR2	KR1	KR2	LA1	LA2	LI1	LI2	MT1
	německý model															
VK/K	míra finanční nezávislosti	34,4229	47,710708	53,8494	31,6978	29,89256	49,01467486	25,2077	91,8437	26,66262	-	38,8115	42,3386	17,209	42,8654	39,2357
CF/T	výnosová finanční rentabilita	3,18381	11,507161	52,0605	0,86288	3,297607	-	2,04574	16,0791	16,95871	-	34,3712	15,7305	2,98387	5,09127	14,7683
EAT/K	rentabilita celkového kapitálu	0,06278	5,930127	8,55058	0,05274	0,706141	-	0,11433	-0,34258	0,229704	-	4,47423	2,69427	1,32199	1,23084	0,37059
CK/CF	míra návratnosti dluhu	167,338	5,7377856	4,96299	1295,02	57,84948	CF = 0	51,4455	7,23639	95,43993	-	13,6757	21,4015	62,626	46,4191	59,4953

vzorec	ukazatel	MT2	PCE1	PCE2	PO1	PO2	PR1	PR2	SV1	SV2	UO1	UO2	VM1	VM2	ZA1	ZA2
	německý model															
VK/K	míra finanční nezávislosti	43,58453	44,7114	66,9641	91,365	58,33282	40,7152	91,09978	90,49806	36,7411	55,3235	95,17033	41,6924	23,933	48,6892	56,4728
CF/T	výnosová finanční rentabilita	2,216285	16,0756	0,09345	52,27409	0	21,7163	30,09504	79,16328	5,90602	1,6146	55,97104	3,34575	2,62095	12,4751	2332,84
EAT/K	rentabilita celkového kapitálu	0,033786	4,16949	0,02617	0,23421	0	0,03514	0,538646	0,118496	0,36479	0	0,267624	0,2047	0,04888	0,33729	15,4559
CK/CF	míra návratnosti dluhu	77,48347	6,43619	1262,52	3,21046	CF = 0	80,1549	3,736046	3,448263	173,412	334,855	2,132778	39,6852	174,818	59,8056	2,81622

vzorec	ukazatel	CT1	CT2	HL1	HL2	HO1	HO2	CHR1	CHR2	KR1	KR2	LA1	LA2	LI1	LI2	MT1	
	KAMF																
(V/N)*100	autarkie	100,012	101,45081	102,618	100,01	100,1892		100	100,015	99,617583	100,0748	-	100,931	100,397	100,173	100,244	100,072
(KFM/KZ)*100	okamžitá likvidita	146,109	167,24139	194,528	118,074	129,6962		195,386346	119,096	153,99045	99,88722	-	170,716	152,907	116,4	174,2	150,368
(V/ØK)*100	obrat kapitálu	603,497	482,26558	424,492	657,312	392,7063		545,4050901	828,562	91,324558	440,3874	-	628,733	820,054	843,377	605,873	608,854
(PH/ON)*100	produktivita práce	100,097	103,0137	103,321	100,011	100,4182		100	100,237	101,59105	100,3145	-	101,063	100,458	100,206	100,279	100,228

vzorec	ukazatel	MT2	PCE1	PCE2	PO1	PO2	PR1	PR2	SV1	SV2	UO1	UO2	VM1	VM2	ZA1	ZA2
	KAMF															
(V/N)*100	autarkie	100,0103	100,688	100,007	100,4149	100	100,007	100,6778	100,146	100,059	100	100,6067	100,03	100,006	100,052	103,251
(KFM/KZ)*100	okamžitá likvidita	176,8378	160,706	300,698	121,3787	228,1738	116,027	165,5161	130,2576	139,021	284,718	152,4188	148,853	117,799	182,08	223,716
(V/ØK)*100	obrat kapitálu	356,7176	686,984	464,517	57,22133	354,6819	602,184	81,4844	79,90089	620,407	390,96	44,51068	805,045	757,249	642,847	592,354
(PH/ON)*100	produktivita práce	100,2741	101,721	100,008	106,1995	100	100,162	103,7426	104,1346	100,068	100,057	106,6375	100,263	100,066	100,103	103,717

vzorec	ukazatel	CT1	CT2	HL1	HL2	HO1	HO2	CHR1	CHR2	KR1	KR2	LA1	LA2	LI1	LI2	MT1
	KAMF*															
(V _{aut} /N _{aut})*100	autarkie HČ	100,002	101,45256	102,645	99,5688	100,1909	-	0,99905	-	99,74438	-	100,415	100	-	98,5336	-
(HV _{coj} /N _{coj})*100	nákladová rentabilita DČ	1,48709	1,4343022	0,39588	336,983	0,145316	-	13,8022	-	104,2954	-	191,406	74,1908	-	24,2076	-
(zisk _{coj} /ztráta _{coj})*100	pokrytí ztráty HČ ziskem DČ	HČ zisková	HČ zisková	HČ ziskov.	102,3	HČ zisková	-	115,794	-	129,3635	-	HČ ziskov.	HČ 0	-	117,831	-
(KFM/KZ)*100	okamžitá likvidita	146,109	167,24139	194,528	118,074	129,6962	-	119,096	-	99,88722	-	170,716	152,907	-	174,2	-
(V/ØK)*100	obrat kapitálu	603,497	482,26558	424,492	657,312	392,7063	-	828,562	-	440,3874	-	628,733	820,054	-	605,873	-
(PH/ON)*100	produktivita práce	100,097	103,0137	103,321	100,011	100,4182	-	100,237	-	100,3145	-	101,063	100,458	-	100,279	-

vzorec	ukazatel	MT2	PCE1	PCE2	PO1	PO2	PR1	PR2	SV1	SV2	UO1	UO2	VM1	VM2	ZA1	ZA2
	KAMF*															
(V _{aut} /N _{aut})*100	autarkie HČ	100,0428	100,395	100	100,0103	-	-	100,671	100	-	-	100,4065	100,003	99,9684	-	-
(HV _{coj} /N _{coj})*100	nákladová rentabilita DČ	-2,03711	46,8768	0,78096	16,05056	-	-	0,928174	558,3333	-	-	9,624939	0,8846	80	-	-
(zisk _{coj} /ztráta _{coj})*100	pokrytí ztráty HČ ziskem DČ	HČ zisková	HČ ziskov.	HČ 0	HČ zisková	-	-	HČ zisková	HČ 0	-	-	HČ zisková	HČ ziskov.	120,287	-	-
(KFM/KZ)*100	okamžitá likvidita	176,8378	160,706	300,698	121,3787	-	-	165,5161	130,2576	-	-	152,4188	148,853	117,799	-	-
(V/ØK)*100	obrat kapitálu	356,7176	686,984	464,517	57,22133	-	-	81,4844	79,90089	-	-	44,51068	805,045	757,249	-	-
(PH/ON)*100	produktivita práce	100,2741	101,721	100,008	106,1995	-	-	103,7426	104,1346	-	-	106,6375	100,263	100,066	-	-

vzorec	ukazatel	CT1	CT2	HL1	HL2	HO1	HO2	CHR1	CHR2	KR1	KR2	LA1	LA2	LI1	LI2	MT1	
	KAMF(2022)																
V/N	autarkie	1,00012	1,0145081	1,02618	1,0001	1,001892		1	1,00015	99,61758	1,000748	-	1,00931	1,00397	1,00173	1,00244	1,00072
OA/KZv	běžná likvidita	1,46982	1,7473068	2,06005	1,46408	1,902848		1,961348677	1,22122	1,7496185	1,786239	-	2,24947	1,73425	1,20786	1,75025	1,61631
VK/K	finanční stabilita	0,34423	0,4771071	0,53849	0,31698	0,298926		0,490146749	0,25208	0,9184373	0,266626	-	0,38812	0,42339	0,17209	0,42865	0,39236
PH/K	produktivita kapitálu	4,23802	3,1212588	2,89275	4,71331	2,910045		3,972355402	6,14256	0,7196822	2,451309	-	4,25287	5,90825	6,42233	4,2546	4,48186
CF/N	finanční rentabilita nákladů	0,00077	0,0222955	0,02847	9,9E-05	0,003245		0	0,0019	0,0125818	0,002503	-	0,00931	0,00397	0,00173	0,00244	0,002
PT/V	míra provozních transferů v %	0,97568	0,8087835	0,94671	0,98847	0,901598		0,952315636	0,90721	0,9213702	0,9852	-	0,97144	0,97483	0,94215	0,952	0,98641
		vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká		vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	-	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká

vzorec	ukazatel	MT2	PCE1	PCE2	PO1	PO2	PR1	PR2	SV1	SV2	UO1	UO2	VM1	VM2	ZA1	ZA2	
	KAMF(2022)																
V/N	autarkie	1,000103	1,00688	1,00007	1,004149	100	1,00007	1,006778	1,00146	1,00059	100	1,006067	1,0003	1,00006	1,00052	1,03251	
OA/KZv	běžná likvidita	2,345335	1,645	3,02701	1,770452	2,400021		1,5436	1,774953	1,472073	1,58078	3,86831	1,619956	1,59668	1,29762	1,84018	2,29742
VK/K	finanční stabilita	0,435845	0,44711	0,66964	0,91365	0,583328		0,40715	0,910998	0,904981	0,36741	0,55323	0,951703	0,41692	0,23933	0,48689	0,56473
PH/K	produktivita kapitálu	2,663642	5,07728	3,29804	0,460748	3,360597		4,56289	0,66035	0,694028	5,3749	2,32604	0,363811	5,60627	6,57658	8,32706	4,31308
CF/N	finanční rentabilita nákladů	0,002212	0,01416	6,6E-05	0,047642	0		0,00143	0,029975	0,033961	0,00059	0,00045	0,051337	0,00215	0,00057	0,00133	0,03251
PT/V	míra provozních transferů v %	0,899898	0,91228	0,92899	0,909106	0,976465		0,99303	0,901055	0,956958	0,99001	0,97182	0,908832	0,93564	0,97824	0,98934	0,99721
		vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká		vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká	vyšoká

PŘÍLOHA C: Data potřebná k finanční analýze a hodnoty ukazatelů klasifikačních modelů MŠ

V příloze se nacházejí účetní data, která byla zapotřebí k vyhodnocení klasifikačních modelů a výsledky ukazatelů, které klasifikační modely vyhodnotily u mateřských škol.

Zdroj: vlastní zpracování pomocí (monitor.statnipokladna.cz, 2019)

v tis. Kč	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
ukazatel	CT	HL	HO	CHR	KR	LA	LI	MT	PCE	PO	PR	SV	UO	VM	ZA	
kapitál	2 190,02	629,25	989,58	987,82	1 463,85	723,64	1 627,37	299	1 827,48	934,09	552,4	169,85	13 854,14	480,56	1 749,30	
průměrný kapitál	1 844,40	552,355	979,025	745	1 390,91	540,025	1 457,20	353,55	1 685,22	648,45	391,75	175,39	13 433,48	558,56	1 526,75	
vlastní kapitál	705,08	291,22	565,53	655,64	424,54	336,98	732,91	14,77	809,7	193,07	342,61	30,76	12 316,18	207,55	841,61	
krátkodobé závazky	908,36	338,04	424,05	332,18	618,76	386,67	894,46	284,23	1 017,79	387,21	209,8	139,09	1 332,13	273	907,69	
krátkodobý finanční majetek	1 283,90	626,82	564,67	935,85	865,71	674,65	1 602,27	250,16	1 591,83	520,61	534,89	169,85	1 817,00	474,39	1 515,77	
oběžná aktiva	2 108,34	629,25	666,55	987,82	1 463,85	723,64	1 627,37	299	1 759,43	934,09	552,40	169,85	2 323,05	480,56	1 555,32	
výnosy	8877,34	2692,89	4812,65	2617,03	4133,25	3640,51	10710,7	2503,35	6440,66	2548,58	2662,06	1273,34	10731,52	2283,02	9391,02	
provozní transfery	7943,72	2455,06	4087,4	2461,75	3965,49	3379,51	9551,91	2384,99	5688,52	2333,36	2362,56	1249,8	9742,12	2101,38	8521,37	
náklady	8853,22	2664,97	4717,99	2566,51	4035,2	3620,85	10712	2538,72	6310,45	2599,69	2613,34	1269,88	10658,37	2283,02	9347,67	
odpisy	13,27	0	20,27	0	0	0	0	0	16,01	0	0	0	212,41	0	40,56	
změna rezerv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
osobní náklady	7003,68	2318,44	3655,92	2122,96	3485,59	2539,12	13011,2	2044,65	5143,75	2091,22	1953,56	1223,86	8149,76	1917,55	7636,83	
	521	5098,05	1707,52	2681,71	1568,99	2557,16	2310,85	10712	1563,06	3773,34	1551,11	1433,78	911,45	5993,17	1406,77	5224,56
	524	1680,5	547,45	905,6	501,43	831,13	158,21	2118,26	439,96	1241,4	497,68	480,05	290,28	1987,42	473,73	2245,43
	525	19,95	7,82	10,83	5,39	9,1	9,4	24,58	5,79	15,38	6,17	5,49	3,6	23,79	5,87	20,96
	527	205,18	55,65	57,78	47,15	88,2	60,66	156,35	35,84	113,63	36,26	34,24	18,53	145,38	31,18	145,88
	528	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EAT	24,13	27,92	94,66	50,52	98,05	19,66	-1,32	-35,37	130,2	-51,11	48,72	3,46	73,16	0	43,35	
úroky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
daně př. sil, nem.	0	0	0	0,12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,12	0	
tržby	933,63	237,82	725,16	154,56	167,18	260,34	1 158,78	117,96	752,14	214,65	299,47	23,4	989,41	180,99	869,65	
Hlavní činnost	zisková	zisková	zisková	zisková	zisková	zisková	ztrátová	ztrátová	zisková	ztrátová	zisková	zisková	zisková	vyrovnaná	zisková	
Doplňková činnost	není	není	není	není	není	není	není	není	není	není	není	není	není	zisková	není	

vzorec	ukazatel	CT	HL	HO	CHR	KR	LA	LI	MT	PCE	PO	PR	SV	UO	VM	ZA
	německý model															
VK/K*100	míra finanční nezávislosti	32,1951	46,2805	57,1485	66,3724	29,0016	46,56735	45,0365	4,939799	44,3069	20,6693	62,0221	18,1101	88,898914	43,189196	48,1112
CF/T*100	rentabilita finanční rentabilita	4,00587	11,74	15,8489	32,6863	58,6494	7,551663	-0,1139	-29,98474	19,4392	-23,811	16,2687	14,7863	28,862656	0	9,64871
EAT/K*100	rentabilita celkového kapitálu	1,10182	4,43703	9,56567	5,11429	6,69809	2,716821	-0,0811	-11,82943	7,12456	-5,4716	8,8197	2,03709	0,5280732	0	2,47813
CK/CF*100	míra návratnosti dluhu	39,7043	12,1071	3,68964	6,57522	10,5998	19,66734	-677,62	-8,035906	6,96108	-14,499	4,30603	40,1994	5,3855797	CF = 0	10,8174

vzorec	ukazatel	CT	HL	HO	CHR	KR	LA	LI	MT	PCE	PO	PR	SV	UO	VM	ZA
	KAMF															
(V/N)*100	autarkie	100,272	101,048	102,006	101,968	102,43	100,543	99,9877	98,60678	102,063	98,034	101,864	100,272	100,68632	100	100,464
(KFM/KZ)*100	okamžitá likvidita	141,343	185,428	133,161	281,73	139,91	174,4769	179,133	88,01323	156,401	134,452	254,952	122,115	136,3981	173,76923	166,992
(V/ØK)*100	obrat kapitálu	481,313	487,529	491,576	351,279	297,162	674,1373	735,021	708,0611	382,186	393,026	679,53	726,005	79,886373	408,73317	615,099
(PH/ON)*100	produktivita práce	100,534	101,204	103,144	102,385	102,813	100,7743	99,9899	98,27012	102,842	97,556	102,494	100,283	103,50403	100,00626	101,099

vzorec	ukazatel	CT	HL	HO	CHR	KR	LA	LI	MT	PCE	PO	PR	SV	UO	VM	ZA
	KAMF*															
(V _{net} /N _{net})*100	autarkie HČ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,03727	-	-
(HV _{net} /N _{net})*100	nákladová rentabilita DČ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1203,1304	-	-
(zisk _{net} /ztráta _{net})*100	pokrytí ztráty HČ ziskem DČ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	HČ zisková	-	-
(KFM/KZ)*100	okamžitá likvidita	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	136,3981	-	-
(V/ØK)*100	obrat kapitálu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79,886373	-	-
(PH/ON)*100	produktivita práce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103,50403	-	-

vzorec	ukazatel	CT	HL	HO	CHR	KR	LA	LI	MT	PCE	PO	PR	SV	UO	VM	ZA
	KAMF(2022)															
V/N	autarkie	1,00272	1,01048	1,02006	1,01968	1,0243	1,00543	0,99988	0,986068	1,02063	0,98034	1,01864	1,00272	1,0068632	1	1,00464
OA/KZ	běžná likvidita	2,32104	1,86147	1,57187	2,97375	2,36578	1,871467	1,81939	1,051965	1,72868	2,41236	2,63298	1,22115	1,7438613	1,760293	1,71349
VK/K	finanční stabilita	0,32195	0,4628	0,57148	0,66372	0,29002	0,465674	0,45036	0,049398	0,44307	0,20669	0,62022	0,1811	0,8889891	0,431892	0,48111
PH/K	produktivita kapitálu	3,21508	3,72882	3,81056	2,2004	2,44809	3,535985	7,99442	6,72	2,89467	2,18406	3,62469	7,22591	0,6088671	3,9904903	4,41362
CF/N	finanční rentabilita nákladů	0,00422	0,01048	0,02436	0,01968	0,0243	0,00543	-0,0001	-0,013932	0,02317	-0,0197	0,01864	0,00272	0,026793	0	0,00898
PT/V	míra provozních transferů v %	0,89483	0,91168	0,8493	0,94067	0,95941	0,928307	0,89181	0,952719	0,88322	0,91555	0,88749	0,98151	0,9078043	0,9204387	0,9074